Советски Союза къахьегамхой! Лакхъелаш къахьегама овсарле! Къовсам лоаттабелаш продукце дикал тоаяра а цунга додар лохдара а!
(КПСС ЦК Тlахьехамашцара).

ДЕРРИГАЧА МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 129 (4142). ЕРА, 28 октябрь, 1965 шу. Мах 2 кап.

КЕРДАЧА КОТАЛОНАШТА ТIАХЬЕХ ПАРТЕ

Укх деношка вай мехка массе мiIинге дIакхаьчад Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 48 шу дизара дола КПСС ЦК ТIахьехамаш. ХIара советски сага дег тIа кхоачаш да ТIахьехамашцара хIара дош.

— Даькъала хилда Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 48-гIа шу дизар! — йоах ТIахьехамаша.

Советски халкъаша хIара шера къахьегама толамашца белгалдоаккх шоай хьамсара ЦIей. Деррига советски халкъ санна, Октябра сийна шерра социалистически яхь а йоаржаяь, чуйнна къахьегаш ба Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхой а. Толамца кхоачашду цар тIайца социалистически декхараш. ХIара денна хьаух Октябра сийна даьхача толамех дола керда хоамаш.

Советски наьха оамал я деза ЦIей тIакхоачача деношка шоашта карагIдаьннар белгалдоаккхаш. Доккхал де йиш йолаш да вай укх шера а. Вай мехка укх шера чакхйоалаш латтача семилетках промышленни производства боарам лакхлургба 84 процент, планах 80 процент мара боацача. Ишта дукхагIа хургья промышленноста лоархIамегIа долча доакъошка арахецаш йола продукци. ВорхI шера хьал а яь, болх бе йолаеннай 5,5 эзар йоккха промышленни предприяти. Керттера производственни фондаш халкъа боахаме дегIаьхкай 90 процент.

Ца хаддаш дегIайоагIаш латт вай республика промышленность а. Укх семилетках шозза дегIабоагIаргба промышленни производства боарам. Мехкдаьтта доаккхилга дегIадоагIаргда 3,9-зза, газ — ворхIазза, химе продукци — кхозза, ишта кхы а.

Геттара дукха коллективаш я Октябра сийна тIайнйца декхараш хIанзле тIехкхоачашдаь.

Цхьабакъда, республика промышленноста балха юкъе долаш да кхоачамбоацараш а. Семилетка тIеххьарча шера план кхоачаш ца еш я цхьайола предприятеш. ХIанз, сийлахь-доккха ЦIей дезде кийчлуча деношка, вай декхарийла да кхоачамбоацараш дIадахара беррига низ тIабахийта.

ДIахо промышленность дегIайоалаяра Iалаьмате боккха лоархIам болаш я КПСС ЦК сентябрьски Пленума решенеш. Уж де дезарий хоадамболлаш йола программа я.

— Советски Союза къахьегамхой! КПСС ЦК сентябрьски Пленума решенеш кхоачашъяра, социалистически промышленность дIахо айяра тIехьа къовсам лоаттабелаш!

Парте тIахьех промышленноста, гIишлоний, транспорта болхлой общественни производства рентабельность лакхъяра, керда мощносташ сихагIа караерзаяра, хозрасчет дегIайоалаяра, Iилманеи техникан карагIдаьннараш, дикагIйола опыт балха юкъеккхаьяра.

Дукха ха яц КПСС ЦК мартовски Пленум хинна. Цхьабакъда, юрта боахам дIахо дегIабоалабара цун решенеш боккхача лоархIаме йолга гуш да. Царца хьалхле а лелаеш, доккхий толамаш даьхад вай республика юртбоахама къахьегамхоша. Толамца чакхдоаккхаш латт цар семилетка тIеххьара шу. Долаш да хIанзле укх шера план кхоачашъяь боахамаш. Хьалха тIехьаюсаш хинна цхьайола колхозаш, совхозаш хIанз рентабельни я. Бакъда, дIахо де дезараш а дукха да. Сихха чакхдаха деза деррига гуйран балхаш, лерттIа кийчо е еза Iанна, дика лард йолла еза тIадоагIача шера хьувкъама. Парте ЦК ТIахьехамаша йоах:

— Колхозий, совхозий болхлой! ДукхагIа ялалаш юрта боахама продукташ, лакхъелаш къахьегама овсарле, Iалашделаш хIара колхози совхози рентабельни хилар!

Укх шера октябрьски цIейна накъа дахар цхьана нийсденнад вай парте а дерригача советски халкъа а вахарерча цхьаькха доккхача гIулакхаца — КПСС XXIII съезда кийчо ярца. Деррига советски халкъ санна, хьамсарча парте съезда сийна социалистически яхье баьннаб Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхой. Цар тIагIертта къахьег хIара денна толамаш совдахара, хIана аьлча царна хов вай парте еррига уйлаш, деррига гIулакхаш, еррига планаш вай Даьхен низ совбаккхара, халкъа хьал-торо лакхъяра тIаерзаяь йолга. ХIаране дег тIара къоабалдеш тIаэц ТIахьехамашцара укх тайпара дола дешаш:

— Советски Союза къахьегамхой! Деррига низаш оарцагIдаха коммунизма материально-технически база хьаяра, КПСС Программа кхоачашъяра!

Советски Союза къахьегамхой! ШарагIа йоаржае КПСС XXIII съезда сийна йола социалистически яхь!

Халкъа боахама дерригача доакъой болхлошта хьалхашка хоадам боллаш дола декхараш оттаду КПСС ЦК ТIахьехамаша. Уж толамца кхоачашдара тIадерзаде деза хIанз деррига низаш. Укх деношка шерагIа йоаржае еза Октябра сийна социалистически яхь. КарагIдаьнначох тоъам ца беш, керда торонаш гучайоахаш, тIехьаюсаш цхьаккха предприяти, боахам хургбоацаш вIаштIехьбаккха беза болх. Толамца чакхдаккха деза семилетка тIеххьара шу, йизза кхоачашъе еза ворхI шера план. Къахьегама толамашца белгалдоаккхаргда вай Октябра деза ЦIей.

Вай Iилмахой, литератураи искусстваи болхлой, еррига интеллигенци, хIара советски саг декхарийла ва КПСС ЦК ТIахьехамашта практически гIулакхашца жоп дала.

КПСС ЦК октябрьски ТIахьехамаш декаш да дерригача дунен тIа гIолла. Парте тIахьех империалистий реакционни гIулакхаш гучадахара, массане а деррига герз дIадаккхара, дунен тIа машар оттабара тIехьара къовсам шербе, дунен тIарча коммунистически болама цхьоагIо чIоагIъе.

Даькъала хийла партеи халкъеи сийлахь-йоккха йохаргйоаца барт-цхьоагIо!

Даькъала хийла Ленина хьаь Советски Союза Коммунистически парти!

Даькъала хийла лаьттан тIа дерригача халкъий Машар, Къахьегам, Кортамукъале, Нийсхо, Вошал, Ираз чIоагIдеш йола коммунизм!

ЛАКХА ЛОАТТАДУ СИЙ

Вай республикерча наькъаш дехкараште юкъе дикагIа лоархIачарех я № 504 йолча наькъий участка коллектив. Цо гIулакх ду наькъаш чакхдоал йиъ района юкъе гIолла: Грозненски, Ведана, Шаьла, Советски. Цу участка коллективо гIулакх ду наькъаш 282,5 километр да. Уж наькъаш тоадеш я пхиъ наькъий дистанци наькъийремонтни участкаи коллективаш.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 48 шу дузача денна сийленца накъа яхара хIанзлехьа 11 бетта план кхоачашъяьй наькъий участка коллективо, хIаьта 5-гIа ноябрь кхачалехьа укх шера тIо-наькъаш тоадара план кхоачашъе лерхI участка болхлоша. Уж декхараш дика кхоачашдеш хьайоагIача участка коллективо хIанзлехьа кходаь ахча 6 эзар сом да.

КхоалагIча квартале даьхача толамий итогаш а яь, цу коллективо хьалхара моттиг яккхарах профсоюза обкомеи тIо-наькъашта ремонт ечеи уж дехкачеи республикански управленеи карара-кара тела ЦIе байракх елар цунна, хIаьта РСФСР автомобильни транспортеи тIо-наькъийи министерства ахчана преми елар участка коллективана.

Хьалхашка латта декхараш дика кхоачашдарца белгалбаьнна ба наькъаш дехкачара мастераш нн. Мусаев Хьасан, Григорьян Гуляб, кхыбараш. Юртбоахама а дика новкъостал ду участка болхлоша. Шоай керттерча балха Iаткъаш а доацаш юртбоахама жагIий никъ буллаш хьинаре къахьийгар цар. Ишта цар биллар станица Первомайскера Кен-Юрт яхача бода 7,5 километр хула жагIий никъ. ХIанз буллаш ба Оалкамара Ялхара кхаччалца бола лоаман даьгIенашка бода тIо-никъ.

Уж наькъаш дехкача белгалбаьнна дика къахьегаш ба механизатораш, коммунистически къахьегама ударникаш Ш. Умаров, С. Ахмаров, М. Арзаев, кхыбараш.

Участка коллектив дог тийша я тIайнйца декхараш толамца кхоачаш а деш кастта коммунистически къахьегама сийлен цIи йоаккхаргхиларах.

У. ГАГИЕВ,
Нохч-ГIалгIай наькъий управлене ППО начальник.

ШИ ДИ ХЬАЛХА

Октябра дезача ЦIейна сийленца накъа бахара тIайнйца социалистически декхараши итт бетта плани 26-ча октябре, ханал 2 ди хьалха кхоачашъяьй Грозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача завода технологаша.

Къахьегама овсарле планал лаьрхIачул совгIа 1,8 процент лакхъеннай, хIаьта дикна лохденнад арахецача продукцега дIадодар. Цун чотах укх шера пачхьалихенна кходаь ахча 55 эзар сом да.

Наьстта дика къахьегаш я нн. Абасалиев Мамеда, Поберев Евгене, Штейнгарт Самуила, Горин Александра, кхычар кулгалду коммунистически къахьегама сийлен цIи лелаеча установнай коллективаш. Цар кхы а хьалха кхоачашъяьй итт бетта плани цIей сийна тIайнйца декхараши. Планал совгIа арахийца продукци итташ эзараш тоннаш я. Къахьегама темпаш кхы а лакхъеш ноябра бетта чотах къахьегаш я завода коллектив.

Л. ФОМЕНКО,
Грозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача завода экономист.

Дош кхоачашдаьд

Ведана района колхозаша 162 процент кхоачашъяьй дулх дохкара план, хIаьта шура йохкара план — 103 процент. Къаьстта дика къахьийгад цу районерча цхьайолча коллективаша. Масала, Октябра цIей сийна социалистически яхье баьннача Ленина цIерахча колхоза членаша 158 процент кхоачашъяьй дулх дохкара план. Орджоникидзеи Кировеи цIерахча колхозаша планал дукха совгIа дехкад паччахьалкхенга дулхи шуреи.

Дика къахьийгад Ленина цIерахча колхоза дояркаша Сидиева Зарване, Салатханова Себилас, Тураева Эпсе, Кирова цIерахча колхоза дояркаша Душиева Анус, Матукаева Алията, ишта кхычар. 20 октябре шера план кхоачашъяь баьннаб уж. ХIара шоаш беттача Iаттагара планал тIех 10 процент шура яьккхай цар.

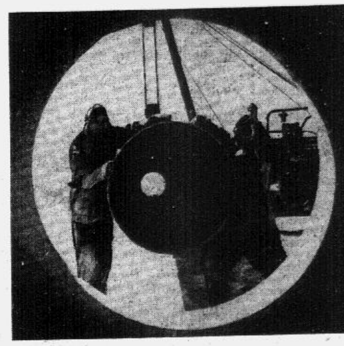
Х. ДОСУЕВ.

ЦIЕЙ ХЬАТIАКХОАЧАШ

«Старогрозиефта» мехкдаьтта-промыслови управлене чуйоагIача Правобережни промысла коллективо ткъаь пхелагIча октябре кхоачашйир итт бетта план. Укх ханналца паччахьалкхенна цар кходаьд цхьайтта эзар сом ахча, съезд болх бе йолаялалехьа кхы а массехк эзар сом кходе лерхI цар.

Ишта ханал кIира хьалха кхоачашйир итт бетта задани нов. Шамилев Гапур керте латтача промысла коллективо. КПСС ткъаь кхоалагIча съезда сийна вахте эттача мехкдаьттахоша доаха толамаш да уж.

М. МАКАЕВА.

УЗБЕКСКИ ССР. Аму-Дарья яхача хина аьрда оагIорахьа—Каракумашка вIашагIйолла йолаьй Средни Ази — Центр яхача газопровода керда трасса. ЙIоахалгеи газ дукхагIа хьаахаргеи диллача из доккха газови хьарсам морг кхы цхьаькха хургдац дунен тIа.

СУРТА ТIА: вIашагIйохкаш латт кердача газови магистрала аргIанара метраш.

ТАСС фотохроника.

БЕЗАМЕ ВIАШАГIКХЕТАР

Укх шера 25 октябре Кремле КПСС-и Советски правительстваи кулгалхой БКП-и НРБ правительстваи кулгалхошца вIашагIкхийттабар.

ВIашагIкхетара юкъе дакъа лаьцар советски оагIонгахьара новкъосташа Л. И. Брежнева, Г. И. Воронова, К. Т. Мазурова, Н. В. Подгорне, М. А. Суслова, Ю. В. Андропова, КПСС ЦК члена, СССР Министрий Совета Председатела заместитела В. Н. Новикова, КПСС ЦК члена, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра хьалхарча заместитела В. В. Кузнецова.

ВIашагIкхетара юкъе дакъа лаьцар болгарски оагIонгахьара новкъосташа Тодор Живкова, Живко Живкова, Бони Былгаранова, Станко Тодорова, Тано Цолова.

Даггахьарча доттагIалеи бизза вIаши кхеташ хилареи уйланца чакхъяьнна беседа йолаш вIаши дагабийлар шинна а парте хьаштдолаш долча дешай хьакъехьа.

ОКТЯБРА НАКЪА ДОЛХАШ

ХьатIадоагIача Октябра цIейна хьалхара социалистически яхь дIайолае аьнна Грозненски крекинг-завода коллективо даь кхайкарал дог раьза хинна тIайнцар «Старогрозиефта» управленерча мехкдаьттахоша. «Старогрозиефта» № 1 йолча промысла коллективо 25 сентябрь хьатIакхачале бетта план кхоачаш а яь, планал совгIа эзараш тоннаш мехкдаьтта дIадахийтад Грозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача заводашка.

Ер бутт чакхбалалехьа планал совгIа кхы а бIаьш тоннаш мехкдаьтта даккха дош деннад цар.

Дика къахьег укхаза Ананченко Константина, Карпинский Георге, Еремченко Ивана. ХIаране кхоъ йиъ специальность караерзаяьй цар.

А. ТИЩЕНКО.

Республика кхашка

ХА ДIАМА ЯХИЙТА!

ЦIаьхха эттача шелало лаьтта леладерашта болх бе халагIа хулийт, хIаьта совхозийи колхозийи кхашка де дезараш хIанз а дукха да, дукха хьувкъам бисаб чуэцанза.

Ца йойташ шекара свекла, баьца даараш, коартол, хьажкIа сихагIа чузцар керттера да хIанз.

Республика кхашка хIанз а чуэцанза 8,6 эзар гектар хьажкIаши 1,2 эзар гектар шекара свеклаи я, 2,4 эзар гектар коартол хьаяккханза хIанз а лаьттах йоалл.

Дукха хьаяккханза шекара свекла я Шаьла, Ачхой-Мартана, Наьсарен районашка. ТIехьатетта йиш яц шекара свекла хьайоаккхилгеи из паччахьалкхенна дIалулгеи.

Кхы а 30 эзар тонн совгIа мерза овлаш дIадала деза шекар доаккхача завода. ХIаьта из декхар толамца кхоачашдара, свекла сихагIа чуэцара хоадам боллаш дола гIулакхаш чакхдаха деза. Свекла йоврглоацаши талхаргйоацаши лорае еза.

Аха езачох аханел кIезига совгIа мара аьхаяц зябь хIанз а республике. ХIаьта МалгIабика, Шелковской, Наьсарен районашка ахакел а кIезигагIа аьхай.

ХьатIадоагIача шера культураш дIае 80 эзар гектар лаьтта аха деза хIанзчул тIехьагIа, хIаьта оахама темпаш Iалаьмате мела я. ТIеххьарча пхе дийнахьа республике аьха зябь 7 эзар гектар я.

Ишттача темпашца болх беш хилча зябь ахара план кхоачашъе дукха ха еза.

ХIанзчул тIехьагIа дикача деношка дог доахилга яц. ХIаьта хьувкъам чуэцари оахам дари дина вIаштIехьдаьккха чакхдаккха деза хьалаш мичча тайпара хуле а.

25 октябрь хьатIакхоачаш чунийца шекара свеклан аьха зяби (плавах проценташца)

	Чунийца свекла	Аьха зябь
1. Ачхой-Мартана	71	61
2. Ведана	—	33
3. Грозненски	54	63
4. Гудермесски	90	76
5. МалгIабика	84	48
6. Надтеречни	—	51
7. Наьсарен	73	34
8. Наурски	—	63
9. Ножай-Юрта	73	23
10. Советски	—	20
11. Сунженски	—	62
12. Урус-Мартана	84	66
13. Шаьла	81	52
14. Шелковской	—	41
«Грозвино» объединене совхозаш	—	40
Консервни промышленноста объединене совхозаш	—	52
«Скотооткорма» треста боахамаш	—	43
Республикански юртбоахама опытни станци	83	67
Еррига республике	80	55

Цифраши факташи

СЕМИЛЕТКА ЧАКХЙОАЛАШ ЛАТТ

Шийн ворхI шера план кхоачашъеш доалл советски халкъ. Коммунистически общество хьалъяра летописа тIара цифраши факташи лу оаха журнал дешарашта.

⊙ **Ерригача** промышленни производства боарам 84 процент лакхлургба семилетка шерашка планах лакхбала безар 80 процент мара боацача мегте.

⊙ **1965 шера хьалхарча 6 бетта** бIарччача 1958 шера яьккхачул дукхагIа яьккхай электроэнерги, минеральни удобренеш, цемент, химически хьоасий, мехкдаьтта, хьаяьй турбинаш, тепловозаш, экскавтораш, продукце цхьадола кхы тайпаш.

⊙ **Контрольни цифрашка** семилетка хIара шера юкъера лаьрхIача 3,6—4,4 миллион тонн дукхагIа даккха оттадаьдар чон, болат — 4,4—5,1 миллион, прокат — 3,2—3,9 миллион, аьшка руда — 8,7—10,2 миллион тонн дукхагIа. ХIара шера юкъера лоархIаш ялх шера тIакхийттад: чон — 3,8 миллион, болат — 5 миллион, прокат — 3,9 миллион, аьшка руда — 9,5 миллион тонн. Цхьан дийнахьа бIарччача 1921 шера лоаладеш хиначул дикка дукхагIа болати чони лоаладу хIанз мехка металлургаша.

Машинаш елгеи металлах оатхалаш елгеи 1958 шераца нийсдича 1965 шера дегIаденад 2,4-зза, 1965 шера контрольни цифраех — 2-зза.

⊙ **ХIара шера** коача доагор юкъера лаьрхIача 16,7—18,1 миллион тонн тIадеттадалийта дезаш бар советски мехкдаьттахой. ХIара шера юкъера лоархIаш ворхI шера 18,4 миллион тонн дукхагIа доаккхаргда мехкдаьтта.

⊙ **1965 шера мехка** боаккхаргба 580 миллион тонн гаргга кIор — 1958 шерарчул 90 миллион тонн дукхагIа. Къаьстта а дукхагIа баьхаб из укх тIеххьарча кхаь шера. Нагахьа санна семилетка хьалхарча диъ шерах хIара шера из юккъера лаьрхIача 6 миллион тонн дукхагIа боаккхаш хиннабале, тIеххьарча кхаь шерах хIара шера из дукхагIа баьхаб 20 миллион тонн. ХIанз алхха цхьан Российски Федераце горнякаша боаккх шера Англе, Франце, Бельге, Нидерландаша цхьана лаьрхIача боаккхар миссел кIор.

Кхаь беттал кIезигагIа ха эш хIанз бIарччача 1958 шера яьккха 29,9 миллиард кубометр Iалама газ яккхара. Ерригаш а хьайнцача магистральни газопроводий дIоахал лаьттан шара экватора дIоахалга — 40 эзар километрга дIакхаьчад. Экономисташа лаьрхIад: семилетка йолаелча денз газ юкъейоалаяр бахьан долаш 6 миллиард сом ахча кходаьд, хIаьта из хул цу юкъа газови промышленностага дIаяхийтача ерригача капитальни затрател шозза дукхагIа.

⊙ **1923 шера** СССР-е вIашагIъеллар ши трактор. В. И. Ленина сатийсараш 100 эзар трактор яр. ХIанз хIара сахьата конвейерни линеш тIара Iойоал 40 болата говр. Колхозийи совхозийи кхашка болх беш я 1565 эзар трактор, хIаьта цул совгIа цига я ялаташ чуэца 523 эзар комбайн, 956 эзар грузовой автомашин.

⊙ **42—45 миллион** кубометр аьшкабетонни конструкцеши изделеши хьае лерхIаш яр семилетка тIеххьарча шера. Цхьабакъда, гIишлош еча индустре 1964 шерре а елар уж 50,5 миллион кубометр. 1965 шера хьалхарча ялх бетта мехка гIишлонашка кхаьчай 27 миллион кубометр аьшкабетон.

1958—1964 шерашка промышленни продукци хIара шера юкъера лаьрхIача дукхагIа яьккхай СССР-е 9,3 процент, США 3,9 процент.

⊙ **5,5 эзар совгIа** йоккха промышленни предприятеш хьалъяьй ворхI шера. Алхха ялх шера капитальни гIишлош хьалъярга дIадахийтад 200 миллиард сом совгIа ахча — семилетка йолаялалехьа хьалхагIа Советски Iаьдал даьнначул тIехьагIарча дерригача шерашка цу гIулакхашка дIадахийтар миссел хIана дац аьнна.

⊙ **75 миллион саг совгIа** бола советски нах кердача цIеношка чухайшаб. Укх шера хьалдеш латт 84 миллион квадратни метр чуIе моттиг йола цIенош—цул хьалхагIа дIадахача моллагIча шерарчул дукхагIа.

(«Агитатор» яха журнал, № 19, 1965 шу).

ХIара шера чIоагIлуш а шерлуш а латт Советски Союзеи Чехословакеи экономически бувзамаш. СССР-е станокаш, автомобилаш, локомотиваш кхухьийт Социалистически Чехословаке. ЧССР-е аьшка руда, боамби, чон, промышленни оборудовани кхухьийт Советски Союзе.

СУРТА ТIА: Бероунерча (юкъера Чехия) текстильни фабрике отталь, «Ташкент» яха марка тIалатта прядильни станокаш.

ЧТК—ТАСС сурт.

МЕХКДАЬТТАИ ГАЗЕИ ПРОМЫШЛЕННОСТА БОЛХЛОЙ! ДУКХАГIА ДАХАЛАШ МЕХКДАЬТТЕИ ГАЗИ! СИХАГIА КАРАЕРЗАЕЛАШ МЕХКДАЬТТЕИ ГАЗИ ЙОАЛЛА МОТТИГАШ!

(КПСС ЦК ТIахьехамашцара).

КПСС ЦК ПЛЕНУМА РЕШЕНЕШ—ВАХАРЕ

КОММУНИСТАШКА ХЬАЛХЛЕ Я

Ховш мадарра, социализма экономически законаш чакхдахара новкъарле еш йола духьалеяаш дlаяьха КПСС ЦК сентябрьски Пленум хинначул тlехьагlа къаьстта а чlоагlа лакхлуш ба коммунисташа производстве хьалхле лелаяра лоархlам. Из-м кхетадеш а да: коммунистически къахьегама образец а производстве меттел, быте а, ший вахаре а лакхача нравственноста, моральни цlенала хьоакхам а телаш хила веза коммунист.

Из дика кхетаду тха завода коммунисташа. Цар шоай керттера декхар лоархl массе а тайпа экономически хьоакхамашта коллективо пачхьалкхен план кхоачашъелга вlаштlехьдаккхарах. Цу гlулакха оарцагlа а баьнна коммунисташа кlоаргга тохк производства дешаш, завода экономически гlулакхий массе а оагlош, гучайоах низ дукхагlа тlабахийта безаш йола заводера «готта моттигаш». Цар вlаштlехьдоакх промышленни установкашка производствана реконструкци елга, оборудовани кердайоаккхилга, толашагlа йола технологически процессаш юкъеккхувлилга нах дикагlа lомабелга, кердача тайпара къахьегам вlаштlехьбоаккхилга.

Ала дезаш да завод дегlайоалаеча юкъе тха коммунисташа шоашкара доагlаш дола дакъа даьца хилар. Масала, коммунисташа нн. Л. Т. Болотова, Б. П. Филатова, кхычар еннача предложенехи цар шоаш дакъа лоацаши №№ 3-4, 7-12 йолча термокрекинга установкашта реконструкци а яь, комбинировании установкаш яьй, хlаьта хlанз коллективо кара а ерзаяь проектни мощностага кхоачаяьй уж. Цо чlоагlбир установкашта юкъера бувзам, совбаьккхар цар низ, турбопроводашка гlолла дlаувзача хана йовш хинна мехкдаьтта продукташ кlезигъяьй, балха юкъера мукъаяьхай цхьайола насосаш, капитальни ремонт яьчул тlехьагlа планах цlаьхха капитальни ремонт ялица 36 дийнахь-бус мара болх бе ца безаш йола ха 80 денга-бийсанга кхоачаеш йlаьхъяьй. Коммунисташа нн. Мельниковеи Ильичевеи предложени еннай центробежни насосий сальникаш хьалйизара система хувца аьнна. Из юкъеяхьарах дика пайда баьннаб Грозне мел йолча а кхычахьарча а мехкдаьтта чакхдоахача заводашта. Цу тlа а крекингисташа доккхал деш дувц мехкдаьтта чакхдоаккхачара дукхагlа йола керда процессаш крекинг-заводе караерзаеш хилар. Масала, коллективо караерзаяьй коммуниста нов. Аронов Иван Евсеевича кулгалдеча № 43-3 йолча установке lалама доабатех маьхера молекулярни цацаш хьадара процесс. Караерзаяьй № 43-1 йолча установке дема хьисапера катализатор юкъе а ухийташ псевдокоачбаьча тlоанацара лакхаоктанови бензинаш дахара процесс, хlаьта цун результаташ дика а киннай.

№ 7-18 йолча установке караерзаеш я металлургена гранулированни кокс хьабара процесс. Из гlулакх кхоачашдар духьа завода парткомо йоакхо ю партийни низаш нийса дlаотталара, чlоагlъю завода лоархlамера участкаш, хlаьта цу балха эша торонаш тха йолаш а я.

Хlанз установкайи участкайи толашагlа йолча коллективашта керте латташ 15 процент коммунисташ ба крекинг-завода коллективана юкъе. Хьаэцаргъя вай, масала № 5 йолча коммунистически къахьегама установка коллектив. Константинов Александр керте латтача партгруппо кулгал а деш, цо Ерригсоюзни яхье 1-гlеи 2-гlеи моттигаш а яьхар, министерски премеш а ийцар. Бетт-бетта пачхьалкхен планаш тlехкхоачашъю № 13-14 йолча установка (начальник Литвинов Василий), № 21-1 йолча Советски Союза Турпала Смирнов Юре цlерахча, коммуниста Тарасов Леонида кулгалдеча установка, Советски Союза Турпала Демина цlерахча, № 3-4 йолча коммуниста Вадим Петрович Степанов керте латтача установка. Цу коллективаша заводе эггара хьалха кхоачашйир ворхl шера план, хlаьта цунца цхьана завода коллективо 15-ча октябре массе тайпа хьоакхамашта кхоачашдир Сийлахь-боккхача Октябра 48 шу дизара сийна тlаийца хинна доккхагlа дола социалистически декхараш, цу тайппара яхьера инициатива шийга чlоагl а еш.

Пачхьалкхен планаш кхоачашъелгеи завод дегlайоалаелгеи lалашду наха, кадраша. Цудухьа завода парткоми ерригача партийни организацеи дакъа лоац кадраш хьахоржачеи дlаоттаечеи, уж хьож цар говзала боарам завод дегlаяра эшарашка хьежжа хилийтарга. Цо новкъостал ду кадраш lомаелгеи кхетаелгеи коллективе нийса вlаштlехьдаккхара, шоашта тlадилла гlулакх бехктокхаме хетаргдолча, декхараш цlена кхоачашдергдолча, къахьегамеи производственни дисциплина лакха хургйолча уйланца уж хьалкхее гlерт. Цу гlулакха 1965 шера 14 октябре завода парткома заседане хьежар «завода боахама кулгалдуи инженерно-техническии кадраш хьахаржара, балхаш тlа дlаоттаяра, кхеяра хьакъехьарча» дешага. Из дош дийцачул тlехьагlа, заседане белгалдаьккхар ИТР кулгалду состав дукхагlча даькъе нар гlулакхашкеи политически кхетамгеи хьежжа къоастаяь а шоашта тlабиллача балха участкашка кулгал дика деш а хилар.

Балха дукхагlа йолча участкашта керте латтача коммунисташа шоай боахам - технически болх нийса тарбу общественниччунца, боккха болх бу тlадилла гlулакх чlоагlа бехктокхаме а хеташ кхоачашдергдолча уйланца нах хьалкхебеш. Из болх лелабераш коммунисташ нн. Н. Кастефин, В. Петров, Ф. Власов, Т. Карпенко, И. Овсянников, В. Минаев, кхыбараш ба.

Кердача хьалашка экономе режим доал дара бокъонца эффективни метод а хинна дlаоттарцеи уж дерригa гlулакхаш эггара хьалхагlа кхоачашде дезараш коммунисташ хиларцеи дувзаденна аьлча, крекинг-завода коммунисташа цхьанна а тайпара кхоачамбе йиш йолаш бац-коммунист Александра Васильевна Кучина керте латтача экономически лабораторе болх. Бакъдар аьлча, башха дукха хаам яц цу лабораторе болх бу, хlаьта а цу юкъа даь а белгалдаьнна цхьаккха а хlама дац. Завода партийни организаце декхар отталаьд цунна хьалхашка экономисташца сов чехка занятеш йолае аьнна.

Производства балха анализ еи шоай предложенеш телеи ха дезаш экономисташ а ба, уж предложенеш чакхъяха езаш коллектив а я. Уж гlулакхаш дизза кхоачаш а даь къахьегама кердача толамашца накъагlоргда тхо КПСС XXIII-ча съезда.

К. ЗАБЕЛИН,
крекинг-завода парткома секретарь.

СЕМИЛЕТКА ЧАКХЙОАЛАШ...

Город Грозне къахьегамхоша, дерригача советски халкъо а санна, чlоагlа раьза хинна тlаийцар КПСС ЦК сентябрьски Пленума решенеш, уж кийча ба семилетка тlеххьарча шера программа ханал хьалха кхоачашъе. Партийни организацей кулгалца вай города промышленностеи, транспортеи предприятей, гlишлоний коллективаша шоаш сийлахь-боккхача Октябра 48 шу дизара дикача совгlатаща накъа яха кийчлуш доккхий толамаш даьхал. Масала, мехкдаьтта доахача промышленноста коллективаша толаме кхоачашъяьй нийс бетта мехкдаьттеи гази яккхара план. Даьча лоархlамаша хьахьокх, Грознерча мехкдаьтта доахараша укх ворхl шера семилетка планал совгlа пачхьалкхенна бlаьш эзараш тоннаш мехкдаьтта, итташ миллионаш кубометраш газ лургхилар.

Укх ворхl шера грозненски мехкдаьтта чакхдоахача промышленносто итташ миллионаш сомий маьха продукци арахецаргья оттаьча заданел совгlа, продукци арахецарга дlабола мах лохбара чотах кходергда 30 миллион сом гаргга пачхьалкхен ахча.

Сихагlча темпашца дегlаух города химически промышленность, валови продукци хьаяра боарам 1958 шераца нийсбича 4,6-зза лакхлургба 1965 шера Грозненски химически комбинате, 4-зза дукхагlа арахецаргда синтетически спирт, фенол — 1,7-зза.

Керда производственни мощносташ болх бе йолаелийтаро, болх беш йолча предприятешта реконструкци яро йиш хилийтар цу юкъа арахецача промышленни продукце боарам 80 процент совгlа лакхбе, цу даькъе цементировочни агрегаташ 2-зза дукхагlа, мехкдаьтта аппаратура — 1,7-зза, хица тlоанаш дохадара эша агрегаташ — 1,4-зза дукхагlа арахеца.

Промышленни объекташта нийсса хьал а даь чуlе дlаденнад 300 эзар совгlа квадратни метр йола цlенош, цо йиш хилийтар 10 эзар гаргга болча дезала дика кийчъяь квартираш яла а 4 эзар совгlа саг общежитешка дlатарве а.

Семилетка ханал хьалха кхоачашъяр духьа мехкдаьтта доахача коллективашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалха болх 1958 шераца нийсдича мехкдаьтта 2-ззеи газ 11-ззеи дукхагlа яьккха Старопромысловски района мехкдаьттахой. Семилетка ханал хьалха кхоачашъяра яьржача яхьа юкъебахача старопромысловски мехкдаьтта доахараш газ яккхара 1963 шерре а кхаьчаб 1965 шера боарамга, 1964 шера кхоачашъяьй баьццара доагор даккхара ворхl шера план. Укх шера 9 бетта баьча балха итогаша хьахьокх, «Старогрознефта» мехкдаьтта промыслови управлене хьатlайоагlача пхе шера плана чотах итташ эзараш тоннаш мехкдаьтта, итташ миллионаш кубометраш попутни газ йоаккхаргхилар.

Семилетка тlеххьарча шера мехкдаьттахошта хьалхашка оттадаь декхараш толаме кхоачашдара коллектив мишта оарцагlъяккха еза хьахьокхаш я «Старогрознефта» НПУ l-ча промысла партийни балха опыт.

Керттера декхараш кхоачашдеча хьалхе коммунисташка хулга lалашдар духьа l-ча мехкдаьтта промысла партийни бюрос лоархlъмегlарча участкашка дlаоттабаьб коммунисташ, хlаьта цо йиш хилийтар ерригача мехкдаьтта промысла гlулакхий лоархlамегlара сфераш цар влияниена кlал лаца. Цу промысле цlенхаштта уйла тlайохийт мехкдаьттахошта коммунистически кхетам балара, цар творчески инициатива дегlайоалара, шоай къахьегамах хьаулчунца безам дукхагlа хилийтара. Ерригсоюзни яхье котбаьннараштa юкъе яхар «Старогрознефта» мехкдаьтта промыслови управлене цхьоалагlча промысла Хаян-Корт яхача участка коммунистически къахьегама коллектив. Планал совгlа массехк эзар тонн мехкдаьтта даьккхад цу коллективо. Кlедж етташ мехкдаьтта хьаухача скважинашта эксплуатаци яра коэффициент 0,992-нега дlаккхоачаяьй — из Нохч-Гlалгlай чу эггара лакхагlа бола хьоакхам ба. Дика хьоакхамаш дахарах барт тайнача коллективо Ерригсоюзни яхье шоллагlа моттиг а 1000 сом ахчан преми а яьккхай.

Дай-мехка бурув детта гlулакх дегlадоаладеча эlамига дакъа лаьпадац мехкдаьттахой эскара хьалха латтараша—города буровикаша.

Семилетка йолаелча денз алхха тохкама техад цар 250 эзар метр гаргга бурув, дlахо гази мехкдаьттеи дукхагlа даккхарах дола керттера декхар кхоачашдаьд, Хаян-Кортеи Старогрозненскии майдашка хьайийлай мела тlерча тlоанашкара мехкдаьтта доаха моттигаш.

Городерча бурув деттача конторай юкхьанцарча партийни организацей вlаштlехьдаьннад бурув деттача бригадашкарча партийни группай новкъосталца городерча бурув деттараштa хьалхашка латта чоалханера декхараш кхоачашдара керттера звено лаха.

Семилетка шерашка городерча мехкдаьтта доахача промышленносте хьалкхийнай мехкдаьтта дахареи шоллагlча методех эксплуататаци яреи операторащ СССР Лакхехьарча Совета депутат нов. Магомадов Мухади, Ф. И. Гурей, бурув деттараш нн. П. С. Золотухин, В. П. Мишуточкин, слесараш нн. В. С. Радчук, А. Х. Аслаханов, мехкдаьтта промысла заведующи нов. Р. М. Хачатуров, дуккха цхьбараш санна йола мехкдаьттахой башха-дика кадраш.

Тоъал дикача темпашца дегlаух укх семилеткаx города мехкдаьтта чакхдоахеи химически промышленность.

Лархlа а йоагlаш мехкдаьтта чакхдоахача промышленносте семилетка маякаш лоархlаш я Грозненски крекинг-завода №№ 5, 21-1, 13-14, 15-16 йолча установкай коммунистически къахьегама коллективаш, Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода №№ 1-2, 15, 21, 24, 7 йолча установкай коллективаш, Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода № 43-1 йолча установка коммунистически къахьегама коллектив. Цу массане а продукци арахецара ворхl шера план ханал хьалха кхоачашъяьй.

Мехкдаьтта чакхдоахараштa юкъе эггара хьалха, 1965 шера 9 сентябре, ший ворхl шера задани кхоачашйир Грозненски крекинг-завода коллективо. Укх шера хьалхарча 6 бетта баьча балха итогех городе дикагlа йола предприяти лаьрхlай цу заводах. Цу дикагlа йолча коллективана городе эггара хьалха еннай КПСС Махачкалински горкомеи горисполкомеи карара кара тела Ше байракх. Сийлахь-боккхача Октябра дахадоагlача тайпара накъадахар духьа даьцача социалистически яхьа инициатор хилар Грозненски крекинг-завода коллективах. Укх шера 10 бетта план 17 октябре кхоачашъяьй коллективо, 700 эзар сом ахча кходаьд, йовш йола мехкдаьтта продукташ 2200 тонн кlезигъяьй, рационализаторски предложенеш юкъекхахьар бахьан долаш 85 эзар сом ахча кходаьд.

Семилетка ханал хьалха кхоачашъяр духьа толаме къахьегаш я Грозненскии Новогрозненскии мехкдаьтта чакхдоахача заводий комплексни экономически эффективность бахьан долаш эггара хьалха яь дlайолаяьча Грозненски нефтемаслозавода, производственно - товарни контора коллективаш а «Грознефтехимзаводы» яхача объединене дуккха кхыйола предприятеш а.

Укх ворхl шера а семилетка тlеххьарча шера а дика толамаш доах городерча машинаш ечеи металл чакхдоахачеи промышленноста предприятей коллективаша. Укх шера 9 бетта баьча балха итогаша хьахьокх, коллективаша тlаийца доккхий декхараш толаме кхоачашдеш хилар. Ворхl шера плана заданеш толаме кхоачашъяра яхье яьннача коллективашта юкъе хьалха йода Грозненски ремонтно-механически завода—коммунистически къахьегама предприяте коллектив. Цо кхоачашъяьй ворхl шера задани. Белггалара толамаш даьхад мехкдаьтта машинаш еча «Красный молот» яхача, ГАРО заводий, кхыча предприятей коллективаша.

Ворхl шера задани ханал хьалха кхоачашъяр духьа лаьцача социалистически яхье хьалхара моттиг лелаю 1958 шераца нийсйича электро а тепло а энерги 1,7-зза дукхагlа яьккхача грозненски энергетикаша.

Семилетка ханал хьалха кхоачашъяр духьа шерра социалистически яхь а йоаржаяь, машиннаькъахой коллективаш башха-дика къахьегама толамаш дахара оарцагlъяха хайра Грозненски машиннаькъа узлерча партийни организацешта. Укх шера июнь бетта Грозперча станце коллективо ворхl шера задани кхоачашъяьй халкъа боахама мухьаш тlадоттара, цу даькъе мехкдаьтта продукташ чуйоттара а. 1958 шераца нийсйича къахьегама овсарле 37.4 процент лакхъеннай станце 1965 шера, хlаьта уж балхаш дарга дlабода мах 17,7 процент лохбеннаб.

Партийни организацей кулгалца иштта шоашкара доагlаш дола дакъа лоац города автотранспортни предприятей коллективаша а ворхl шера заданеш кхоачашъяра гlулакха юкъе.

Балха тlа дика къахьегама толамаш даьхад «Чечингстройтранс» яхача производственни автотранспортни объединене. Цу объединене коллективо мухьаш дlа-юха увзара ворхl шера задани ханал хьалха, укх шера 29 июне кхоачашъяьй. Дикагlа бола болхлой лоархlаш ба водителаш нн. Масаев, Воробьев, экскаватора машинист нов. Гамалеев, дуккха кхыбараш.

Цунца цхьана вай хlанз а я экономически рычагаш теркал ца еш, производствага дlадахачунн цун результатийн бокъонца анализ ца еши лерттlа ца лоархlаши гlулакх леладеш, ахийта езарел совнагlа материальни къахьегамеи ресурсаш дlаухийташ йола предприятеш.

Нийсденнача кхоачамбоацараштa критика а еш, коммунисташа дика предложенеш тел lилманеи техиканеи карагlдаьннарех, пачхьалкхено промышленность дегlайоалаяра хьахецача lалаьмате дуккхача средствах эффективность мамогга лакхагlа хургйолаш пайда эцар духьа, къахьегаме керда, кхы а доккхагlа толамаш дахарца хьамсарча Коммунистически парте XXIII-ча съезда накъа дахар духьа промышленноста балха керда хьалаш теркал а деш, уж дlададахара.

А. ДАВЫДОВ.
КПСС Грозненски горкома секретарь.

КХАЛНАЬХА ЛЕКТОРИЙ

Укх деношка Ачхой-Мартана районе политически просвещене кабинетои парте районни комитетои юкъарча низаща «Унахцlенал» яха кхалнаьха лекторий хьайийлай.

Лекцеш еша дlайолаяьй районни культура Цlагlа, «Лермонтовский» совхоза шурий-товарни ферме, оалхазарий - товарни ферме. Тайп-тайпара тематика йола лекцеш кlира цкъа еша аьнна тlадиллад лакха квалификаци йолча районни больницеи поликиникеи болх беча лораштa.

Укх тайпара лекцеш ешаргья лоаман кхалнаха: «Кхайкорах мишта лоравала веза», «Кхалнаьха гигиена», «Лакха санитарни культура вай вахара юкъе» иштта кхыяраш а.

«Лермонтовский», «Самашкинский» «Новосельский», «Орджоникидзевский» совхозашкара кхалнах гулбелар Ачхой-Мартана культура Цlагlа хьалхарча лекцега ладувгlа. «Партеи пачхьалкхенои болхлоех еш йола йоакхо» яха лекци йийшар Ачхой-Мартана больница воккхагlволча лора Бекмурзаева. Дукха хаттараш дир ладийгlараша лекторага. Хьайийла лекторий дог раьза долаш тlаийцар общественносто.

А. ВОЛОВЩИКОВ.

СОВЕТСКИ СОЮЗА КЪАХЬЕГАМХОЙ! КПСС ЦК СЕНТЯБРЬСКИ ПЛЕНУМА РЕШЕНЕШ КХОАЧАШЪЯРА, СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ ДlАХО АЙЯРА ТlЕХЬА КЪОВСАМ ЛОАТТАБЕЛАШ!

(КПСС ЦК Тlахьехамашцара).

Марийски АССР-а юбилей (1965 шу, 4 ноябрь). Йошкар-Ола. Чавайна яха бульвар. В. Войтенко сурт.

ТАСС фотохроника.

ХЬАЛХАРА ГlА

Дукха ха яц Малгlабикера кирпишкий завод план кхоачаш ца ераштa юкъе хинна. Хьаэцаргба вай укх шерара ялх бутт: ялх бетта а цу ялх бетта чубоагlача цхьанна бетта а кхоачашъяьяцар заводо план. Хlаьта эзар кирпишкага дlадодар цу ах шера юкъера лаьрхlача 27 сомага дlаккхаьчар, цхьаболча бетта 32 сомага а кхоачар, планах хила беза мах 23 соми 71 кепиги болча. Болх селла во делара керттера бахьан фу дар аьлча, цкъа-дале болхлой къахьегам боагглача тайпара вlаштlехьбаккхацар, шозлагlа-дале бедала учет лелаяцар. Шо-шоай моттигашка дlачlоагlбаьбацар болхлой, хьабаьхкачул тlехьагlа цхьацанахьа дlаувттабора уж. Цу гlулакхо къахьегама дисциплина чlоагlа лохйора, цу тlа гlолла чlоагlа лоха яр къахьегама овсарле а.

Иштта хьал дар заводе Грозненски мехкдаьтта институт яьккха къона новкъост Базаев Махьмада Гирихан цига директоралла вайтача хана. Цу хана денз бийъ бутт баьннаб. Хlанз заводе дерригa дика а да, болх тоа а беннаб аьлча харц хургда, бакъда, доахаш латтача толамаша болх тоалургхиларах тешаву. Эггара лоархlамегlа да заводо план кхоачашъеш хилар. Кхоалагlча квартале цхьа миллионни бархl бlаьи кирпишк арахеца езача цхьа миллионни нийс бlаь шовзткъеи итт кирпишк арахийцай. Дикка лохбаьб кирпишкага шийга дlабода мах, кlезиг-дукха лакхъеннай цун дикал а. Хьалхагlа арахецаш хиннача кирпишкий марка дукхагlа долча даькъе 75 яр, хlаьта хlанз 125-нега дlаккхаьчай цун марочность.

Фу пайда баьннаб цу гlулакхах? Малгlабике кердача городе доттача цlеношта Грознера кхухьар кирпишк, хlаьта хlанз гlишлошъерий хьашташ дизза кхоачашду Малгlабикерча заводо.

Производство тоалара керттера бахьанаш да къахьегам боагглача тайпара вlаштlехьбаккхар, учет нийса лелаяр. Хlара болхло ший моттиг йовзаш ва, балха аравалара хувца ца луш йола график оттаяьй. Масала, слесараши электрикаши шо-шоай участкашка дlачlоагlбаьбацар, машиний оборудованеи хьал дика-во хиларах бехктокхаме саг вацар. Хlаьта хlанз цу гlулакха де эшар даьд, слесараши электрикаши ши-ший участок йовзаш ба, цу участка тlара оборудованенеи машинаштеи хаддаза тlахьожам лоаттабу. Из бахьан долаш нонагlо лакхъелар къахьегама овсарле, балха дисциплина.

Хlаранена ше баь болх мел-б ховргдолаш цехашка хьалтехай дийнахьа баь болх дlатlаяабеш йола графикаш, вешта аьлча, ца хадлаш йола оперативни планировани юкъейоалаяьй. Цу графика тlа хьежачунна гу ерригача предприяте болх мишта бу, планал совгlа арахийца продукци мел я, е план кхоачашъянза я.

Октябрь бетта завод газаца болх бе йолаеннай, цу гlулакхо а торо хулийтаргья къахьегама овсарле лакхъе.

Завода коллективо хlанзачул тlехьагlа кхоачашде дезаш дукха чоалхане дешаш да, хlаьта укх ханналца карагlдаьннарашка хьежача теш уж царга кхоачашдулургхиларах.

А. ГАДАБОРШЕВ.

КЕРДАДАРАШ ЛЕХ

Шерагара-шерага дукхагlа хулаш латт вай мехка изобретателаши рационализатораши.

Вай республике кердадар тохкачарна юкъе белггала дакъа лоац «Гипрогрознефть» яхача проектни институте. А. И. Васькова, Е. Н. Зайцева, Е. И. Бурштейна цlераш дика йовз мехкдаьттахошта. Из вlалла тамаш а яц, хlана аьлча цар болх аттача баккхара, кердача техникаца lалашбара дукха къахьег.

Изобретеней гlулакхашта йолча комитето дукха ха йоацаш нн. Киреевна, Луговойна, Прозоровна, Черкашина сопло цlенъеш йола форсунка цар хьаяр чlоагlдеш авторски свидетельство делар. Уж бокъонца бола изобретателаш болга да из.

Тайп-тайпарча темаех балхаш деш ба института инженераш. Молекулярни цацашца бензина фракцех кердача хьисапе парафин доаккхилга вlаштlехьдаьккхад института керттерча инженера нов. Дронина ший новкъосташца.

Новосибирске, Омске, Нижнеднепровске, кхыча городашка производствана шерра юкъейоалаяьй инженера нов. Васькова «Турбашта лаьрхlа йола шарнирни фланцеви соединени» яха изобретени. Цул совгlа, кхы а кхоъ изобретени ярах свидетельстваш да цунга.

Тlеххьарча цхьан шереи ах шереи института инженерашеи техникашеи 27 заявка яхьийтай кердача изобретенешка комиссеи хьажар дехаш. Берригa изобретателаш хьинаре дакъа лоацаш ба lилман-технически общества балха юкъе, къонача специалисташта дика новкъостал ду чоалхане технически дешаш къоастаде.

Боккъонца болча изобретателашца нийсле, яха лозунг да «Гипрогрознефть» институтан производственношка массала шоай дегашка лоаттадер.

В. ПОСТНОВ, инженер.

ХЬАЛХА ЛАТТА ЗАВОД

«Грозвино» объединене кхоалагlча квартале лоаттаяьча социалистически яхьа итогашка хьежар кхачан промышленноста болхлой профсоюза обком.

Яхье хьалхара моттиг яьккхар Наурски чхьагlар доаккхача завода коллективо. Валови продукци арахецара квартальни план 118,8 процент кхоачашъяьй цо.

Цу юкъа Свердловске 2000 декалитр сомий-комсий чхьагlар дlадахьийтад заводо. Грозненски чхьагlари коньяки деча комбинатаи Червленски чхьагlар доаккхача заводаи чхьагlар хьаде эша материал планал совгlа 30 эзар декалитр яхьийтай.

Продукцега шийга дlабода мах 1,5 процент лохбеннаб. Планал совгlа 62 эзар сом пайда баьннаб завода цу кварталах.

«Грозвино» объединенеи кхачан промышленноста болхлой профсоюза обкомеи карара кара тела Ше байракх цу предприяте коллективага йитай.

Хlаьта иштта белгалбир Грозненски чхьагlари коньяки деча комбинатеи Червленски чхьагlар деча заводеи коллективай дика болх а.

М. ЕРЕМЕНКО.

Комсомольцаш—парте тешаме гlончий

Кхоана вай Советски Союзе мел баха миллионаш бола кагирхой юкъебоагlача комсомола эскаро дездергда ший цlей — комсомола 47 шу дизар. 1918-ча шера 29-ча октябре Москве вlашагlкхийтар болхлой - ахархой кагирхой союзий Хьалхара Ерригроссийски съезд. Цу хана денз дезду вай кагирхоша шоай деза цlей — комсомола ди. Вай йоккхача Даьхен къонгашца, мехкарашца цхьана из цlей дезду вай республикерча 57 эзар эlамига саги йоlи юкъейоагlача комсомола эскаро.

Республика кагирхой доккхал а деш дувца йиш йолаш ба шоаш доахача къахьегама толамех. Цхьаккха моттиг— промышленносте а е юртбоахаме а — яц комсомольцаша дакъа ца лоацаш. Кагирхоша доккхал ду вай промышленносте, lилме, технике, юртбоахаме доахача доккхийча толамех. Вайцига низ бола, дегlаена индустри хьаеча, халкъа боахама декхар кхоачашдеча, лорта кхычахьа — шоай хьинар, кхетам дlа-луш къахьег къонача болхлоша, специалисташа, lилманхоша, ахархоша. Духхьал республика промышленноста установкашка болх беш я 730 комсомольско - кагирхой установка, смена, участок.

Грозненски химически комбинат республике йоккха предприяти я. Боккъонца кагирхой предприяти я из. 20 эзар совгlа къона болхло ва коммунистически къахьегам бахьан дlабаьржача боламе дакъа лоацаш. Духхьал укх шера хьалхарча ах шера къоначаболхлоша, специалисташа 1440 рационализаторски предложени елар, 239 эзар сом пайда а беш йола 855 предложени балха юкъейоалаяьй.

«Из Ленински хьисапе да» — из да республика мехкарашеи кагийча нахеи партеи правительствеи кердача решенешта луш дола жоп. Тахан хlаране дика кхетаду Ленина васкеташ дизза кхоачашдеча, кагийчаргlа вай Коммунистически парте мишта тоаю, кердайоах коммунизм хьалхьара кулгалдара методаши формаши.

Дуккха хувцамаш даьд КПСС ЦК ноябрьски, мартовски дукха ха йоацаш хиннача сентябрьски Пленумаша юртбоахаме, промышленносте. Юртарча комсомольцашеи кагирхошеи хьинаре къахьег ялат дукхагlа кхедара, юртбоахама массайолча культурай хьувкъам лакхбара, хьайбай продукташ дукхагlа хилийтара. Цар караерзаю къахьегама хьалха латта методаш, хlанзара юртбоахама техника. Итташ бlаьш кагирхой ба производстве хьалха латташ, хьажкlаш, шекара свекла кхееш. Малав вай республике Матаев Берса, Муслуева Тамарий, Калырова Яхий, Троицкий Дмитре, юртбоахаме къахьегача дуккхача кхычар итташ бlаьш болча механизаторий, доахап леладерий, лакха хьувкъам кхеберий цlераш ца йовзаш.

Доккхий декхараш оттадаьд промышленноста болхлошта хьалхашка дукха йоацаш хиннача КПСС ЦК сентябрьски Пленумо. Ховш ма дий промышленносте болх бу дукхагlбараш кагирхой болга. Цудухьа республика комсомола райкомаша, комитеташа эггара хьалха динза даргдоацар да нахаца организаторски болх бар, къаьстта болхлой класса къонача викалашца. «Грознефтехимстрой» СМУ-1 комсомольски организаце чlоагlа теркам тlабохийт къонача гlишлошъерий вахара хьалаш, болх лерттlа вlаштlехьбаккхара. Республике цlи хеза йовзаш я нн. Клименко, Воробьева, Гайдука кулгалду комсомольско - кагирхой бригадаш. Иштта йола бригадаш итташ, эзараш я республике.

Мел дувца йиш яр комсомола доккхийча гlулакхех лаьца! Мел доккха а бехктокхаме а декхараш кхоачашду комсомоло. Шоай даьша леданн дика традицеш, эстафета дlахо хьу республика комсомоло, кагирхоша. Ленински комсомола КПСС тlадиллад кагирхошта коммунистически кхетам бала. Хlара комсомольски организаце сийлен а доккха а декхар да кагийча нахеи мехкарей оамал керда вахар — коммунизм хьалхьеча тlаерзае.

Йоккха опыт йолаш я республика комсомол боахама гlишлош хьалъеча. Цун дика масал да ударни комсомольски гlишлош. Тахан хlара комсомольски организаци, хlара къона саг хьинаре къахьегаш ва производство караерзаеча. Комсомола 47 шу дузача денна, доккхийча къахьегама толамашца накъа енай вай республика комсомол. Укх деношка Сунженски района Ленина цlерахча колхоза комсомольцаша тlахьийхаб республика комсомольцаш парте XXIII-ча съезда сийна лакха къахьегама толамаш дахара. Из кхайкарал хьаллаьцад республика комсомоло. Химкомбината комсомольско - кагирхой бригадаша дош деннад шера план ханал хьалха кхоачашъе. Иштта накъа баьхкаб республика комсомольцаш шоай дезача денна.

Е. ГОЛЫГИН,
ВЛКСМ Нохч - Гlалгlай обкома хьалхара секретарь.

ДОАХАНА IАННА КИЙЧО ЯРАИ УЖ IАНГАРА ДАХАРАИ—ЛЕРТТIА КИЙЧО

1965 шера 21 октябре КПСС обкомен Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советен партийно-паччахьалкхен тIахьожама комитет хьежар Грозненски района «Староюртовский» совхозе доахана Iанна кийчо яреи уж Iангара дахарен хьакъехьарча дешага.

Цу совхозе соахка Iа доаккхача хана къе дайнеи урсаш хьекхаи тIера даьлар 153 бежан, 558 устагIа, 13 эзар совгIа коа тIара оалхазараш, керттерча даькъе, во кхабар, шелалла лазараш кхетар, антисанитарни хьалашка леладар бахьан долаш. Цхьабакъда, партийно-паччахьалкхен тIахьожама комитето баьча тоххамо гучадаьккхачох, совхозе укх шера а Iанна кийчо во ю доахана. Iан кIал долхача доаханна кхоачамхиллал доакъараш Iалашдаьдац. Укх шера 20-ча октябре кхаччалца кийчдаьгIожа доакъараш 2,7 эзар тонн, е планах 61 процент да, цу даькъе йол — 47 процент. Лаьттах еллай 10,8 эзар тонн е планах 58 процент силос. Доаханна эшача концентрированни доакъарех Iалашдаьраш 64 процент да.

Ца тоъаш дуккха доакъараш доллашехьа а, дараш а учете нийцадан хIанз а, дIатIаяздаьдац. Соахкара ча фермашта юхе дIатIаэзадац, талхаш латт, укх шера доахан чусоцадаьча хана царна тергдолча доакъарий балансана юкъе лаьрхIа цун 1400 тонн йоллашехьа а. Доакъарий рациона юкъе протеин тоъаш йоацашехьа а (доакъара единицана 75 грамм), доакъараш Iанарца кIаьддергдола, царна известкованни дрожжеванни ергйола цехаш е царна меттел кхыйола моттигаш яц шурий фермашка. Тухагара дIаиккхача, хьоанал кIелига йоаллача доакъарех тоха кхы тайпа минеральнии азотнии доакъараш кийчдаьдац. ХIара бетта-бетта мел доакъараш дIаахийта деза хьахьокхаш йола планаш бригадашка дIакхачнийтаяц.

Фермашка долаш дола доакъараш доал доацаш дIаухийт. № 1 йолча шурий ферме (бригадир нов. Сигаури) цхьаккха боарам боацаш совнагIа тел Iаьсашта йол, когашта кIал ухийт, лаьттара юаю доаханна доакъарий харбазаш, кIоаг чура хьалйоаккхача хана лаьтта эду силосах, доакъараш вогIа дуъ.

Совхозе во лел хьайбай помещенешта ремонт яреи цар чу оборудовани оттаяреи болх. II-ча отделене (управляющи нов. Шахсаидов) шурий фермерча дукхагIа йолча коровникашкеи Iаьсий помещенешкеи тамбураши тховнаши дIоахдаьдац: ремонт яьаш кораш̀та, наIарашта, кормушкашта. Иштта во лел нов. Баталов управляющи волча совхоза цхьоалагIча отделенера кошараш кийчъяра болх а.

Бруцеллез яха лазара хьакъехьа фермашкара гIулакхаш дика вIаштIехьа доацашехьа а, совхозе чIоаггIа телхаю ветеринарно-санитарни бокъонаш. Ши коровники Iаьсий ши помещенни (ерригаш а 700 хьайбанна лаьрхIа) соахка Iа доаккхаш Iайнача кхох цIенъянза а дезинфекци янза а я, дезинфекционни барьераш лелаяц, базаш а фермай территореш а иштта кхох хьалйиза я. Доаханна еш йола профилактически обработка йистеьйннаяц, дика вIаштIехьа ца йоаккхаш ю.

Къаьстта а доккхий кхоачамбоацараш да хьайбай фермашка механизаце средстваш лораяреи царех пайда эцареи даькъе. Доахан механически детташ дац. Коровникашкара вакуумни линеш цIенъянза, нийсъянза я, доахан механически детташ йола аппаратура вIашагIа а яьккха латт. ДIакхайссача яда автопоилкаш, хьалдоахка наькъаш, скребкови транспортераш, хий хьаухеи электроэнергеца фермаш Iалашъюи линеш.

Совхоза отделеней управляющеша нн. Шахсаидовеи Баталовеи йоакхо яц хьайбаш леладерашта эшача культурно-бытовой гIулакхий. Фермашкара цхьабола болхлой Iанна йоаго хIама, коартолаш, баьца дааараш Iалашданза ба. Жа Iуй цIеноштa ремонт йолаяьяц, царех цхьадарий тховнех ладар чуух, кораш, наIараш, ийнаш кагдаьд, пишкаш йохаяьй. Фермашкара цIе уголокаш кийчъяьяц. Хьайбаш леладерашта хьехаш цхьаккха тайпа дешар дац.

Совхоза директора нов. Селина, керттерча специалисташа нн. Куличa, Слесарева, Баженова, бе боаггIача тайпара лоархIам баьбац Iа доаккхача доаханна шоай ханнахьа фермаш кийчъяреи хьайбаш леладерашта лерттIа культурно-бытовой хьалаш хилийтареи деша, магийтад цу гIулакха отделеней управляющешеи фермай заведующешеи йоакхо ца яр.

Доахана Iанна кийчо еча нийсденна уж лакхе белгалдаьха доккхий кхоачамбоацараш хIанзле а Iадкъ хьайбай продуктивноста. Укх шера 8-ча октябре дена 15 октябре кхаччалца деннеи бийсаннеи йоаккха шура 926 килограмм кIезигъеннай.

Грозненски юрта боахама производственни управлене кулгал эсала ду доахана Iанна кийчо еча, могийт доакъараш кийчдара, гIишлош хьалъяра, хьайбай помещенешта ремонт яра, фермашка халача балхашта механизаци яра планаш колхозийи совхозийи кулгалхоша кхоачаш ца яр.

Фермашта Iанна кийчо ечара кхоачамбоацараш дIададахара де дезар дара доаггIаш дола новкъостал даьдац «Староюртовский» совхоза партийно-паччахьалкхен тIахьожама новкъостал деча группана.

Республика партийно-паччахьалкхен тIахьожама комитето доахана Iанна кийчо еча цIенхаштта кхоачамбоацараш хилар дIахайтад «Староюртовский» совхоза директора нов. Селина, из декхарийла ваьв уж дIадахара сихха де дезар де; доакъараш дукхагIа Iалашдара а уж лорадареи дIаахийтареи балха тIа доал ца хилар дIадаккхара а, помещенешта Iанна кийчо яра балхаш чакхдахара, доахан ца къастийташ Iангара дахара, цар продуктивность лакхъяра, хьайбаш леладерашта культурно-бытовой хьалаш хилийтара къаьстта уйла тIаяхийта.

Комитето терка̀ме лаьцар тохкам чакхбаьнначул тIехьагIа общественни организацешца цхьана кхы тIа а доакъараш кийчдара, уж фермашка тIаувзара, хьайбаш леладерий помещенешта ремонт яра а уж йIоахъяра а, фермашка автоматизаце средстваш юхаоттаяра балхаш чIоагIдара де дезар а даьд, доал во дара бокъонца бехке барашта де доагIар а даьд совхоза кулгалхоша, аьнна, совхоза директора нов. Селина яь заявлени.

Грозненски юрта боахама производственни управлене начальника нов. Горошкона тIадиллад доахана Iанна кийчо яраи уж Iангара дахараи хьалхара колхозийи совхозийи кулгалхой бехктокхам лакхбелга, цу гIулака юкъера кхоачамбоацараш дIадахара де дезар делга.

Грозненски районни партийно-паччахьалкхен тIахьожама комитета тIадиллад доахана Iанна кийчо яраи уж Iангара дахараи лоаттабу тIахьожам чIоагIбелга, кхоачамбоацараш дIадоахаш юкъарча доахана лерттIа Iа доаккхаргдола хьалаш Iалашдеши новкъостал дара района колхозашкарчеи совхозашкарчеи новкъостала йолча группайи постийи болх чIоагIбелга.

IАННА ЙОАГО ХIАМА IАЛАШЪЕ ШКОЛАШТА, ДАРБАН УЧРЕЖДЕНЕШТА, ЦАР БОЛХЛОШТА

Школаш, дарбан учреждениш, хьехархой, медицински болхлой йоагоча хIаманца Iалашбара хьакъехьа баь правительства соцам Урус-Мартана районе мишта кхоачашбу хьожаш тохкам баьб КПСС обкомеи Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советеи партийно-паччахьалкхен тIахьожама комитето.

Тохкам беча хана гучадаьккхад, юкъерчеи, 8 шерарчеи, юххьанцарчеи 25 школах йоагоча хIаманца Iалашъяь 12 мара ца хилар. Урус-Мартана юкъера школа, № 4 йола юххьанцара школа, № 16 йола школа-интернат, Грушевски, Алхазуровски 8 шера школа 50—60 процент мара йоаго хIама йоацаш яр.

Iанна йоагоча хIаманца Iалашъянза хиннай медицински учреждениш а. Районни больницеи участкови кхаь больницеи планал кIезигагIа денад — дахча 310 складометр, кIор — 55 тонн, хIаьта цхьайолча юрташкарча фельдшерски пункташка вIалла хинна а яц йоаго хIама.

Пишкаш летаю ха хьатIакхаьча йоллашехьа а йоагоча хIаманца Iалашбанза хиннаб дукхагIа бола хьехархой, медицински болхлой. Грушевски 8 шера школа, Гехински юкъерчеи юххьанцарчеи школай аханел совгIа болча хьехархошта йоаго хIама енаяц, вокх юхейисача школай болхлошта юкъ-юкъе мара тийннаяц йоаго хIама. Районни больницерча 35 медицински болхлочох 8 саго мара йоаго хIама ийцаяц, хIаьта Гехински участкови больнице, Грушевски, Алхазуровски фельдшерски пункташка йоагоча хIаманца Iалашваь цхьаккха а болхло вац.

Партийно-паччахьалкхен тIахьожама комитето харцахьа лаьрхIар школаш, унахцIено лораяра учреждениш, хьехархой, медицински болхлой йоагоча хIаманца Iалашбара гIулакх Урус-Мартана райисполкомои районерча юртий Советашеи йоакхо йоацаш леладаь хилар, хьадийхар цу гIулакха йоаггIаш йола порядок оттаелга.

Комитето терка̀ме лаьцар тохкам баьчул тIехьагIа къахьегамхой депутатий Урус-Мартана райсовето, цун отделаша, юртий Советаша унахцIенои просвещенеи учреждениешта йоаго хIама кийчъяри тIаозари дикка тоадара де дезар а даьд, хIаьта укх шера 1-гIа ноябрь хьатIакхачалехьа уж учреждениш, хьехархой, медицински болхлой йоагоча хIаманца кхоачамхиллал Iалашбаь а хургба, аьнна, райисполкома председателa заместителa нов. Межидова баь хоам.

Урус-Мартана района партийно-паччахьалкхен тIахьожама комитета тIадиллад райисполкома председателa заместителa нов. Межидова денна дош мишта кхоачашдеш да хьожилга.

СОВЕТСКИ СОЮЗА КЪАХЬЕГАМХОЙ! МАТЕРИАЛЬНИ РЕСУРСАШИ ПАЧЧАХЬАЛКХЕН СРЕДСТВАШИ НХОЕШ ДIАУХИЙТАЛГА IАЛАШДЕ! БОАХАМ ДОАЛ ДОАЦАШ ЛЕЛАБАРЦА, ЦА ЭШШАШЕ А СОВЛЕННА ДIАУХИЙТАШ РУЗКЪАШ ДОАДАРЦА КЪОВСАМ ЛОАТТАБЕ!

(КПСС ЦК ТIахьехамашцара).

ДЕШАРХОЙ—КХАШКА

Тха училища цхьоалагIча курсера кагирхойи комсомольцаши хьажкIаш чуэца гIоргхиларах хоам баьчул тIехьагIа боллача кхоачамца кийчбенна дешархой училища юхе дIанийсбелар.

Де дезараш хьалха доахаш, кхашка деча балхаш тIа дика толамаш дахар ловш лоацца къамаьл а даь, машинаш тIа ховша бокъо елар училища директора.

Машина йолалушехь йиш яьлар баяна. Дика Iомаденнача пIелгаша ловзадаьхар лакаш, цунна тIеххьа города улицашка гIолла дIадаьржар дог гIоза, зовне илли а.

Асфальт йиллача новкъа хьийдда йолх сийнача бессара автобусаш. Комсомольцехи цар сатем байнача дегаехи дола шоашта дукха деза илли доах кагирхоша. «Новкъостий хьалхашкахьа! Вайга хьеж вахар» — яха илли доахача къонача дегай оаз кхашка гIолла дIаярж..

Тхона аьттехьа а аьрдехьа а хьажкIий кхаш дада. Автобуса корех бIаргагу дом тIабиллача хьажкIа мугIараш. Навсаренна а ТIой-Юрта а тIех а даьнна, Долакха-Юрта дIакхаьчар тхо. МаьркIажийна боад къовлабенна бар. ЦаI цхьаннена тIехьа йолаш юрта чуелар автобусаш. Кагирхой безамца тIаийцар «Октябра 40 шу» яхача совхоза кулгалхоша. ХьажкIаш лелаерий гIулакхех лаьца дийцар царна совхоза директора нов. Арапиева.

Эзар гектар гаргга ялатийна лаьрхIа хьажкIаш я совхоза кхашка чуэца еаш.

ХIанз хьажкIаш сихагIа чуийца яхара шерра социалистически яхь яьржай вай республике. «ЦаI хьажкIа ма ютийла кхай тIа» яха лозунг араяьккхай хьажкIаш лелаераша. Бокъонца дола тха новкъостий хилалаш шо, аьлар юххера а совхоза директора.

Бийса яккха клубе чубигар кагирхой. Деррига а боарамагIа дар ала йиш яц: чах даь гIожа метташ, гIайбаш, лоха гIовгенаш... Цхьабакъда, из деррига а дош доацар да.

ШоллагIча дийнахьа чуэца езача участка бригадир Даурбеков Яхьья дIавовзийтар кагирхошта. 182 гектар я цун участок. Комбайн лелалургйоацаш урхенаш аьлеш йолаш хала да уж кхаш. Духхьал кулгашца мара чуэца йиш яц укхазара хьажкIаш. ХIанз санна йолча сихача хана хIама ца деш дIайодача хIара минута мах бовза бригадир хьажкIаш чу миттa эца еза а, уж во чуэцар паччахьалкхенна мел зене да а кагирхой дIакхетабе сиха вар.

Де дезар кхетадаьчул тIехагIа бригадаштеи звеньяштеи бекъабелар дешархой. Бригадиралла мастераш хьожабир, хIаьта звеньевойш—дешархой. Тускараш а ийца участкаш ке гIолла дIа-хьа екъаялар бригадаш. Укхаза цIаькха а хьахьекхар мишта хьаяха еза хьажкIаш. Сихеи аттеи йоахар уж бригадира. «Уж яха-м хала хIама дац» аьнна хеталора дешархошта бригадира бIарахьежача. ТIагIертта болх бе дIаттар массава а. Бакъда, дукха ха ялале хIаранена хайра болх бе Iемачеи опыт хилчеи мара уж сел сиха хьайоахалургйоацилга. Кулга пIелгаш сиха кIаьдлора. Iалаьмате дIавха хетар хьажкIа мугIараш. Хьадхарча деношка геттара хала дар, цхьабакъда, тIехьагIа дIаIемар. Денгара денга дукхагIа йоахар хьажкIаш, хIаьта кIезигагIа кIаьд а лора.

Ерригача уборочни балхашта кулгалдеш хинна штаб гулъелар сайрийна. Дийнахьа даьча балхий итогаш йир. Юкъера лаьрхIача хIаране яьха хьажкIаш 300 килограммм хилар, хIаьта ерригача ворхI бригадо чуийца хьажкIа 25 тонн яр. Из кIезига яр, цхьабакъда, хьалхара ди дар из.

Цу ден турпалаш мастера Иван Никитовича бригадера дешархой бар. ХIаране 400 килограмм йоаккхаш 8 тонн хьажкIаш яьхар цар. «Тхо бахьан долаш хIама тIехьадусаргдац» йоахар кхыча бригадашкарча дешархоша, цу сарахьа хьалхе а шоаш Iобувшаш. Сейна дувцаргда из, чIоагIа кIаьдвеннавар цу дийнахьа массава а.

ХIаьта а кхычарна нийсса кхай тIа болх баьча редколлеге члений низ кхаьчар цу сарахьа газета-молнии арахеца.

ХIара кIира ерригача бригадаша баьча балха итогаш йора. Из ди хьатIакхачар дог доахаш хулар массава а. Берригаш линейке тIабехар. КIирах даьчох хьахиннараш хьадовлийтар штабо. Хьинаре къахьегарца белгалбаьиннарашта баркал оалар, хIаьта тIехьабусарех бехк а боаккхар. Деношт дIаухар. Чуийца гектараш белггала дукхагIа хулар.

Ала дезаш да, йоаржаьча яхьо хьажкIаш чуэцара болх вIаштIехьбаьккха цхьоаггIа дIабахьара дика новкъостал дир. Цхьа барт болаш къахьегар дешархой бригадаша. Дика хьокхамаш гойтар производственни дешара мастера А. Коржикова 17-ча группацарча дешархоша. 140 тонн хьажкIий яьккхар цар. ШоллагIа моттиг яьккхар И. Тисейко мастер волча 19-ча группо. Цар 130 тонн яьккхар.

Малх делкъе кхаьчаб. Новкъа дом эккхийта машина йоагIа. Массаза санна даа хIама дIахьаш йоагIа тетя Клава я из. Дешархой кадай ура а лийлхе машина тIара пхьегIаши, маькхи, борщ чуйола термоси Iояккха духьал бовд цунна. КIезига кIура хьадж етталуш дале а, цул чам болашагIа худар дийдац оаха.

Белгалдаккха деза, «Октябра 40 шу» яхача совхоза кулгалхоша дешархой дика йоакхо яр, автомашина къоастайир, дахчанца, электросветаца, хица Iалашбир, беза хьаьший баь тIаийцар.

Къахьегама ди чакхдаьлча саррахьа цхьаннахьа гуллу кагирхой.

Уж салоIа сахьаташ да. Iобежа чопилг дIабогIа, кога гIирс, барзкъа цIенде деза, хIаьта цхьабараша шоай юкъагIа йиса шахматни партеш дIахо ловзаю. Цу хана «Крокодил кхашка» яха сатирически газета аргIанара номер арахеца кийчъеш я редколлеги.

Крокодила бIарг сийрда ба, хIаьта кагирхошта цунгахьара юкъ-юкъе хIама а кхет.

И. ИВАНОВ,
культурни кхетама балха вола № 3 йолча профтехучилища директора помощник.

ДИКА НОВКЪОСТАЛ ДУ СТУДЕНТАША

Бутт гаргга ха я Нохч-ГIалгIай педагогически института историко-филологически факультета 1—2 курсашка деша багIача студенташа «Назрановский» совхоза Альтий-Юртарча отделене 4-ча бригада болхлошта хьажкIаш чуэцача новкъостал ду. Берригa а 110 саг ва уж.

Дика, хьинаре къахьегарца белгалъяьннай 2-ча курса «В» группа. Группана кулгалдеш ва института хьехархо Тимаев Ваха. Цо къахьегам дика вIаштIехьбоаккх. Балха нормаш массаза а тIехкхоачашъю студенташа. Ден норма 400 килограмм йолча хIаране 800—900, цхьабараша 1000 килограмм хьажкIаш йоах. Къаьстта дика болх бу студенташа Ахаев Бахьаудина, Омаров Арсбе.

Вавча балхага хьежжа алапи да студенташта. Шишша норма кхоачашъеча студенташта Сийлахь-боккхача Октябра 48 шу дизара сийна дева совгIаташ кийчду совхоза.

Дика новкъостал ду студенташа хьажкIаш сихагIа чуэцара.

У. АБАДИЕВ.

Оаха яздаьчун ларах

«ОАРЦ-М ДАЬННАД, БАКЪДА...»

Иштта аьнна яр 25 сентябре «Сердало» газета тIа кепа теха араяьнна критически заметка. Цу тIа дувцар Шаьла района Куйбышева цIерахча колхозе зоотехника Дудаев Пахрудина бехках 20 бежан люцерна хела деннад яхаш.

Цунах лаьца Нохч-ГIалгIай республика юртбоахама Министерства воккхагIволча зоотехника нов. Вайнера тхога язду:

Критически заметка тIа белгалдаьха кхоачамбоацараш цу колхозе хинналга бакъда. Укх шера 14 октябре колхоза правлене оттадир: колхоза хиннача 664 сома зенна бехке волчун чотах юхаметтаоттаде аьнна, соцам баьб.

* * *

«Болх тесса битача...» аьнна яр укх шера 7 октябре «Сердало» газета тIа араяьнна критически заметка. Цу тIа дувцар «Экажевский» совхозе агронома-семеновода нов. Долгиева ший болх тесса лелабарах ткъаь итт гектара тIа дIадувча боараме доаца фу дIалийнад, хIаьта боарамал совгIа ядохимикаташ теха 50 тонн дикача кIинна фу толхадаьд, яхаш.

Цунах лаьца Наьсарерча юртбоахама производственни управлене баьцовгIаш лораяра керттерча агронома нов. Аушева тхога язду:

Критически заметка тIа белгалдаьха кхоачамбоацараш хинналга бакъда. Агроном-семеновод нов. Долгиев ший болх тесса лелабарах бехктокхаме эзав.

Укх шера къаьстта дика къахьегаш я Наьсарерча мельзавода коллектив. Октябра дезача ЩIей сийна тIаийца декхараш хIанзлехьа кхоачашдаьд нов. Мархиев керте латтача бригада. Цо кхоачашъяьй итт бетта плани социалистически декхараши.

Цу бригаде къаьстта дика къахьегаш ба нн. Евлоев Махьмад, Алиев Аюп, Хаутиева Зоя, кхыбараш.

СУРТА ТIА: вальцевой Евлоев Махьмад.

И. Плиева сурт.

ХАННАХЬА ТЕРКО ЦА ЙИЧА...

ТIагIертта къахьийгад укх шера Надтеречни района «Кругловский» яхача совхоза ялат леладераша. Кхашкара болх лерттIа вIаштIехьбаккхар бахьан долаш ханнахьа чуийца баьлар уж шоаш кхебаь хьувкъам. Планал тIех паччахьалкхенга дуккха ялат дехкад совхозо. Бакъда, иштта дац укхаза паччахьалкхенга хьайбай продукташ йохкара гIулакх.

Ийс бетта паччахьалкхенга шура йохкара план 83 процент мара кхоачашъяьяц совхозо, тIехьтIехьагIа кIезигагIа хул йоаккха шура. ХIаьта 1963-чеи 1964-чеи шерашка укх шерарчул йоккхагIа йола план тIеххкхоачашъеш хьаенай совхоз.

ЦаI мара ферма яц совхозе. Цун ба 300 бетташ бола етти 420 кагий доахани.

Укх тIеххьарча кхаь шера хIара беттача Iаттагара яьккха шура гойташ йола график йоал ферме хьалтеха. Цо хьахьокх укх шера ферме йоаккха шура дукха кIезигагIа хилар. Масала, доахана шура дукхагIа тийннача июнь бетта а 575 центнер мара шура яккханзар ферме укх шера, дIадахача шера цу хана 837 центнер, цул хьалхарча шера 758 центнер яьккхача. Цу тайпара кIезигагIа я укх шера кхыча бетташка яьккха шура а.

Фу бахьан долаш да укх шера шура кIезигагIа яккхар аьлча, болхлоша йоах, совхоза доахан бахача наьха хьайбашца Минеральни довкъашка доажадар бахьан долаш да. Цу довкъашка дика буц хилац. Цудухьа 1963—1964 шерашка хьайбаш сийна масса хьатIаьннача участкашка доажадора. Бакъда, укх шера цу тайпара участок хьожае тиганзар дирекце.

ХIанз хьайбашта йол, силос, жом е барда тел ферме. Бакъда, цу гIулакха оттаь график кхоачашъяц укхаза. 20-ча сентябре денз ферме чусоцадаьд хьайбаш. Вакъда, хьагучох доахангара йоаккха шура тIаккхеташ-м яц. Ханханнахьа кхабац хьайбаш. Царна телаш дола доакъар эргадаккхац. Жом а, барда а, хьакхухьаш хинналле а из доаркаша хьайбашта кхоачамхиллал дIа ца луш моттигаш нийсъеннай ферме. Из иштта хиларах хоам баьбар дирекцега. Бакъда, уж кхоачамбоацараш балха юкъера дIададахара даь хIама дац. Цо хьахьокх директора а зоотехника а хьайбай гIулакха лерттIа терко еш ца хилар.

Июнь бетта денз юкъера лаьрхIача беттагара беттага 60 центнер кIезигагIа шура йоаккхаш хьаенай совхоз. Цудухьа дуккхаза дехар даьд аз директорага ферме хьа а вай лерттIа тха балхага хьажа аьнна, — йоах ферма заведующе нов. Магомадова. — Директор вагIача кабинета гIадж кхоссал мара ферма еце а дIаьхача аьхки цкъа венавац из тхо долча.

Беррига теркам ялаташ кхезара а, уж чуэцара а тIабохийт дирекце. Дукха ший болх терк албеча тара вац совхоза зоотехник Капланов Висан а. Мас хьайба да шун аьнна, — хаттар дича — цкъа 450, тIаккха 320 цул, тIехьагIа 420 бежан да аьлар цо.

Октябрь бетта хIара денна юкъера лаьрхIача 950 килограмм шура дIател ферма паччахьалкхенна. Нагахьа санна шура тIа ца кхете укх бетта 30 тонн гаргга мара шура дIаяла аьттув баргбац цар тIаккха шера план кхоачашъергьяц бисар ши бутт мара бац, хIаьта дIаяла езар 150 тонн гаргга шура я. Из кхета а даь шоай беррига низ тIа а бахийта оарцагIбовла беза совхоза кулгалхой доахана шура дукхагIа лургйола гIулакх вIаштIехьдаккхара. Нагахьа санна лойя из де йиш я цар. ХIана аьлча, хьайбаш лерттIа кхаба торо я совхоза.

Дика латтац совхозе хьайбашта дулх тIакхетара гIулакх а. Юкъера лаьрхIача дийнахьи буси 400 грамм мара дулх тIакхетац укхаза бежана.

Балхаца дукха безам бац хьайбашта гIулакх деча наьха, цудухьа лоха да цар къахьегама хьокхамаш а. ДIадахача шерашка районе цIи хезача дояркашта юкъе бар совхоза дояркаш. Укх шера 1559 килограммал лакхагIа бац пхьанне а хьокхам. ТIаккха дояркаша тIаийца декхараш-м хIара кхоабача Iаттагара 27, 30, 31 тонн шура йоаккхаргья аьнна ма дарий. Районе хьалха латтача доярка й опыт, социалистически яхь, материальни безам яхаш дола лоархIаме дешаш укхаза хьоадеш дац.

Доакъар шортта Iалашдаьд совхозе. 1600 тонн йол, 6500 тонн силос, 800 тонн ча кийчдаьд укхаза. Из геттара дика да. Бакъда, кхы а дикагIа хургда из хьайбашта дIа а телаш цох лерттIа пайда эце.

Кийча яц совхозе хьайбаша Iа доаккхаргдола помещенеш а. Укх шера яь яьннай СМУ-4 кхо шу хьалха йолаь телятник. Бакъда, хIанз а юха тоаеш латт из: Iаьсий чулоаттаду клеткаши нийши лерттIа хиннаяц. ЮкъегIолла Iаьсий дIай-хьай уха моттиг гоття я, цудухьа кхо корагIа аратувса дезаргдолаш да. Тоаь льннаяц хьайбашта лаьрхIа йола кхы ши помещени а. Iодергдолча Iаьсашта помещенеш ца тоъа мегаш я. ХIанзалца цу гIулакха кийчдаь хIама дац.

С. МАЙСИГОВ,
спец. корр.

БЕРАШТА ДОЛЧА ГIУЛАКХА

Правительства баьча соцамга хьежжа 1965-ча шера 1-ча сентябре денз дIадоладаьд йолаш йолча автобуси маршрутех юрташка баха дешархой мах боацаш школе дIаи юха цIаи кхувлилга.

Пассажираш дIа-юха кхувлача автотранспортни организацешка дукха хаттараш кхоач оформлене порядкахи школьникаш мах боацаш дIа-юха кхувлара бокъонехи дувцар дехаш. Укх статья тIа довайит цу хьакъехьара керттера дешаш:

1. МалагIа дешархой ба мах боацаш автобусашца лела бокъо яраш?

Йолаш йолча автобуси маршрутех мах боацаш автобусашца дIа-юха лела бокъо йолаш ба лоаллаха ядача юрташка, городашкарча школашка хьааха безаш бола юххьанцарча бархI шерарчеи юкъерчеи школашка а, хIаьта иштта школашка-интернаташка а деша багIа дешархой. Мах боацаш автобусашца дIа-юха лела бокъо яц городашкеи болхлой поселкашкеи бахарий а, балха болча кагирхой сайрийнарча школашка деша багIарий а.

2. МалагIа документ деза мах боацаш дIа-юха лелара? Хьа мишта эца деза из?

Мах боацаш дIа-юха лела бокъо луш дола документ да чIоагIъяьча формах школьника лу билет. Билеташ хьаэцара автобоахаме заявка лу, дешархой список а йолаш, уж баха моттиг белгал а еш. Школа кулгалхоша кулгаш яздаьи печать тоIаьи хила еза заявкеи списоки, иштта цунца хила деза 3х4 см дола фотокарточкаш а.

Билета тIа белгалъяьча маршрутах мара мах боацаш автобусашца дIа-юха лела бокъо яц дешархой. Цудухьа, заявка яла еза уж лела безача маршрутах пассажираш дIа-юха кхувлача автобоахаме. Доверенностах школа викалга е дешархошка шоашка билеташ дIалу автобоахамаша бIарча дешара шера лаьрхIа. Дешара шу чакхдаьннач ул тIехьагIа билет школе дIадала декхарийла ва дешархо, хIаьта школа автобоахаме дIадала деза из.

Нохч-ГIалгIай автоуправлене дерригача автобоахамашка йовза йиш я бераш мах боацаш автобусашца дIа-юха кхувлара хьакъехьара бокъонаш. Школаша хьаеннача заявкашка хьежжа школьникаш билеташца Iалашбергба автобоахамаша.

А. ПЛИЕВ,
Нохч-ГIалгIай автоуправлене пассажираш дIа-юха кхувлара отдела начальник.

ТАСС-а ЗАЯВЛЕНИ

Укх тIеххьарча деношка хоамаш ух Африка халкъашта духьала даха керда зуламаш кийчдеш да империалистически колониалистски низаш яхаш. Ювцаш яраш Къулбехьен Родезех — английски колонизатораши моттигерча кIайча расисташеи къиза тоIадаь доаллададьча зимбабве яхача африкански халкъа мехкахКъулба - Африкански Республика хьисапера расистски паччахьалкхе яра планаш я. Цу даькъера къулбехьенродезийски кIайча расистий гIулакхаш къаьстта а чIоагIа сихденнад цар лидера Ян Смита английски правительства кулгалхошца яьча переговорий аргIанара хьалхара тур чакхъяьннач ул тIехьагIа. Лондонера цIаккхачача Смита хьакхайкадир Къулбехьен Родези «ший лоIам» тIа ялар укх гаргIарча хана дIакхуъргда аьнна.

Цхьаннена а къайле йолаш дац, Къулбехьен Родезера Iаьдал кIайча расистий бе дитар империалистически колониалистски низий, английски, американски, малхбузенгермански, кхыча монополей дуккха шерагIча плана цхьа дакъа хилар. Цар лерхIар да Африка бокъонца ерригa а мукъаеккхарга бодача наькъа тIа духьале оттаелга, кхы ца дуте а, африкански континента къулбехьара дакъа шоай довлахьа дутилга. Цу гIулакха къаьстта доккха дакъа кхоачаду шоай лоIамерча африкански паччахьалкхенаштеи африкански халкъий къаман - кортамукъален болаша̀штеи духьала ергзаь йолча колониальни фронта юкъмоттигера лоархIаме позици лоацача Къулбехьен Родезена.

Къулбехьен Родезех «ший лоIамера» кIайча расистий паччахьалкхе йича, шеко йоацаш, Африкана доккхий зуламаш даргдар, дукхен халкъашта юкъерча машара болча кхерама керда кхуврч хьабелларгбар.

Ши-шегIа кхетадеш да, Къулбехьен Родезе хьакъехьарча дешаца дувзаденна хIанз къаьстта уйла тIаозаш яр цу колоне мел хьувзача гIулакхашта хьалхара бехктокхаме йолча а зимбабве мехках расистски паччахьалкхе е гIертилга дIа а даькха, цун халкъ бокъонца ший лоIаме дита декхарийла йолча а английски правительства позици хилар. МалагIа я из?

Английски правительства хьакхайкаду, къулбехьенродезийски расисташ ше хьал ца лацарал совгIа, кхыметтел цар планаш чаккъяхара духьала яла безам болаш а я, яхаш. Цхьабакъда, Англе доал деча гIозарий гIулакхаша, укх тIеххьарча ханналца хIаьта - вета а, хьахьокхар кхы дар да. 1961 шеррехье а денз, Къулбехьен Родезе расистски конституци юкъедоваладаь хиннача хана, мехкарча африкански халкъа доал дара Iаьдал кIезигагIа болча кIайчарна дIабе деллар Англе. Цу тIехьа ВIашагIкхийттача Къамий Организаце решенешта духьала доллашехьа а, английски правительства хIанзара тайпа дукха герз моттигерча къулбехьенродезийски Iаьдалашка дIаденнад. Мадарра аьлча, английски правительства могадеш дар къулбехьенродезийски расистий португальски колонизаторашцареи адамаш гоама долча ЮАР-а режимацареи антиафрикански союз, хIанз Африка къулбехьарча даькъа тIа колониализма керттера чIоагIало а хинна латта союз вIашагIйоллилга.

Советски Союзе дика кхетаду Къулбехьен Родезерча событешца дувзаденна дуккха африкански паччахьалкхенаши африкански цхьоагIон организаци сахьувзадеш хилар. ЦIаккха а ца хувцалуш паргIатон лоIами бахьан долаш колониальни халкъаша лоаттабеча къовсама тIехьа дола советски халкъ деррига а зимбабве халкъагахьа да, цо хьаллоац 1961 шера расистски конституци дIадаккхара хьакъехьа, мехка паргIато бахьан долаш къовсам мел лоаттабьраш набахтенашкареи концлагерашкареи мукъабалийтара хьакъехьа, «цхьан сага - цхьа голос» яхача демократически принципа парда тIа хоржамаш дара хьакъехьа, колониальни мехкаштеи халкъаштеи шоай лоIам баларах йола ООН Деклараци кхы тIехьа ца йоахаш зимбабве мехка чакхъяккхара хьакъехьа зимбабве халкъо дIадехараш.

Цу принципиальни позице тIа а дегIа, Советски Союзо ООН-а Генеральни Ассамблея XX-ча сессе хьаллаьцар Къулбехьен Родезе расистий Iаьдал чIоагI ца долийтилга дIадехаш а Къулбехьен Родези «ший лоIам» тIа ялар, нагахьа санна кIезигагIа болча кIайчар из хьакхайкадаь хуле, бакъдаь дIатIа ца эцара еррига паччахьалкхенаш — ООН-а членаш тIахьехаш а йола резолюци.

Авторитетни советски гIозарашка лерхI, нагахьа санна къулбехьенродезийски расисташа шоай зуламера акт чакхйоаккхе — Къулбехьен Родезера шоай расистски режим чIоагIйойя, цу тайпара режим Советски Союзо бакъъяь хьатIаэцарг ца хилар а диъ миллион долча зимбабве халкъа паргIато бахьан долаши бокъонца ший лоIаме далар духьеи цо лоаттабеча нийсхони законини къовсаме массе оагIорахьара новкъостал деча африкански мехкашца барт - цхьоагIон гIулакхаш леладерг хилар а.

«СЕРДАЛО»
3-гIа оагI. 28 октябрь, 1965 шу.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

ВАРШАВСКИ ДОГОВОРА МЕХКИЙ ЭСКАРИЙ ПАРАД

ЭРФУРТ. 24 октябре укхаза хилар Варшавски мехкий эскарий ученеш йистеяларца дувзаденна яь тIема низий парад. Парада юкъе дакъа лаьцар ГДР, Польша, Советски, Чехословацки эскарий подразделенеша. Юкъмоттигерча трибуна тIа бар СЕПГ ЦК Хьалхара секретарь, ГДР Паччахьалкхен Совета Председатель В. Ульбрихт, Министрий Совета Председатель В. Штоф, кхыбола ГДР кулгалду деятелаш, Варшавски договора мехкий оборона министраш.

Парада доакъашхошта хьалхашка къамаьл даьча Варшавски договора доакъашхой—паччахьалкхений вIашагIтехача герзашца кийчдаьча низий главнокомандующе А. А. Гречкос белгалдаьккхар эскараш тIема кийчдалар дегIаденалга, эскарий дерригача тайпай доакъоши соединенеши маьшшара нийса шоайла вIаши тар а луш гIулакхаш деш йолга, уж шоай низаш цхьана вIашагIа а теха тIемаш де могаргдолаш йолга ученеша бакъдаь хилар.

Парада доакъашхошка моаршал а хоатташ къамаьл дир СЕПГ ЦК Хьалхарча секретара, ГДР Паччахьалкхен Совета Председатела В. Ульбрихта.

Кхерамера хьал

НЬЮ-ЙОРК. Американски агентствай хоамаш тIа Санто-Домингора хьал «чIоагIа кхераме» лоархI.

Правительственни бIуво 14 июнерча болама оагIонгахьарчарна дукха хI йоацаш топаш йийттачул тIехьагIа хьалха повстанцашка хиннача зоне юха а йолаяьй герзаш гучадахарен дIадахарен операцеш. Цхьабакъда, геттара а аьттехьарча элементий оагIонгахьара хадданза массе а хана кхерамаш лоаттадеш хиларах конституционалистий безам бац вIалла а герз доацаш биса, цудухьа цар герзаш дIа а телац.

Ханна йолча правительствана шийна чухьа а латт доал дара конституционни форма оагIонгахьарчарлеи аьттехьарчарнеи юкъера къовсам. Санто-Домингорча болхлоехи гIулакхерча нахахи дикка доккхача даькъо, тIемахой реакционни кулгалхой отставке бахийта а гIерташ, забастовка кхайкаяьй.

Земаш доахача американски коментатораша лерхI правительственни кризис хиланза ярг ца хилар.

Штрауса чIуг-чIерга етт

БОНН. Христианско-социальни цхьоагIон (ХДС парте баварски филиал — **Ред. белгал.**) председатела Штрауса дIакхайкадаьд канцлера Эрхарда чурча гIулакхий министрала гIо шийга аьнна хилар. «Вельт ам зонтаг» яхача газето хьахойташ махиллара, Бонне министерски гIанд дIалаца аьнна яь предложенени тIаэца тигадац Штрауса, «хIанз укх сахьате-м» мухха а. Штраус, ховш махиллара, массехк шу хьалха малхбузехьен германски правительстве оборона министра поста тIа вагIаш хиннав. Уж дар бундесверах НАТО эгтара боккхагIа бола хIама тохара низ хилийтара хоадам беш бола гIа баьккха шераш. Бундесвер атомни герзаца кийчъелга эгтара хьалхагIа дIадийхарех цаI Штраус вар. ТIехьагIа дукхача политически хатарий кегараштa юкъе бIехвенна хилар гуча а даьнна, отставке ваханза ца воалача эттар из.

ХIанз юха а боннски политика авансцена тIа ваьннав Штраус. Из министерски поста тIа ваха ца тигар, политически наблюдателаша лерхIачунга диллача, малхбузехьен германски «ультра» кулгалхочун аргIанна йола чIуг-чIерга я. ХIанз а Штрауса дагадар да Бонне керттера доал дара политически позицеш шийна йоахилга.

ИНДЕНЕИ ПАКИСТАНАИ ЮКЪЕРА ГIУЛАКХАШ

ДЕЛИ, 23 октябрь. (ТАСС). Укхаза кепа теха араьккхача официальни заявлене тIа йоах, «алхха укх тIехьарча 15 дийнахьа пакистански оагIоно 305-зза толхаяьй тIом сацийтара условеш». Селхан Джакартера хоам бир, 22 октябре диззача сахьата Наги - Могивала яхача районе (Раджастхан яха штат) латтача индийски патрула пулеметаши минометаши йийттай пакистански бIунаша, аьнна.

Ер кIира хьадоладеннача юххье пакистански бIунаша Тригура административни территоре тIарча а Малхбузен Бенгале доазон тIарча а нах бахача индийски пункташта дов чудаь хиларца дувзаденна селхан протеста ши нота дIаеннай Инде Пакистана лакхехьарча комиссарага (посолага).

Инде оборона министерства обзора тIа белгалдоакх, тIом сацийтача доазон хьакъехьа яь хинна соглашени октябрь бетта 556-зза толхаяь моттиг хилар.

КАРАЧИ, 23 октябрь. (ТАСС). Укхаза кепа теха араьккхача официальни заявлене тIа Пакистано Индибехке ю цо «Кашмире тIом сацийта доазув 21 октябре 12-зза толхадаь хиларах. Заявлене тIа белгалдоакх, «тIом сацийта доазув индийски бIунаша ерригача секторашка толхадаь» хилар.

Рангпуран Патграман (Малхбоален Пакистан) Чананвала, Шах Мохаммада, Барека, Сирманвалена, Урангона, Джаджаламуса (Малхбузен Пакистан) тIагIолла линнай индийски самолеташ.

Официальни заявлене тIа иштта йоах, индийски бIунаша дов даьд Балитстане, Иохвале, Мехндере, Раджауре (Кашмир). Акхнурен Фазилкан (Малхбузен Пакистан), кхыча секторашка тIом сацийтача доазон тIагIолла.

ЛАЬТТА—АХАРХОШТА

МЕХИКО. Мексика президента Диас Ордаса кулг яздаьд ахархошта 202 эзар гектар хула лаьтта дIадекъара хьакъехьарча дукхача резолюцешта. ХIанзалехьа а Мексика 25 штате чакхйоахаш я мехка правительства къоастам а баь оттаяь йола «паччахьалкхен аграрни план». Цу планах ахархошта лаьтта тел паччахьалкхено.

ИНДОНЕЗЕРА ХЬАЛ

НЬЮ-ЙОРК, 26 октябрь. (ТАСС). Индонезе Къаман парламенто ханна викалий палата депутатий декхарех мунъабаьхаб Индонезе Коммунистически парте берригa членаш. Цу цхьан ханна Джакарта муниципалитето хоам бир 72 болхло ханна балха тIара дIаваьнна хиларах. Джакартера цу хьакъехьа хоам бу Юнайтед Пресс Интернэшнл яхача агентства корреспондента.

Централи Яве военни Iаьдалий приказах официально дийхна соцадаьд Компарте гIулакхаш. Парте а цунца ювзаенна йолча массови организацей а берригача болхлошта тIадожадаьд доагI-доагIа Iаьдалаш долча регистраци яйтилга.

ПАРИЖ, 26 октябрь. (ТАСС). Франс Пресс яхача агентства корреспондента, Джакартски радиос хьахайкадаь чу тIа а дегIа, Сингапурера беча хоамах, военни Iаьдалаша Компарте гIулакхаш дийхнад Къулбехьени Къилбаседени Суматре, Къулбехьени Къилбаседени Сулавесе, Калимантане, Малхбузен Яве.

НЬЮ-ЙОРК, 26 октябрь. (ТАСС). Коммунисташ лохаш Джакарте массанахьа а чухьожаш я индонезийски эскара отрядаш, яхаш хоам бу Джакартера Ассошиэйтед Пресс яхача агентства корреспондента.

Джакартера нах бахача ерригача районашта го тессаб бIунаша. Царна новкъостал деш я танкаши бронеавтомобилаши.

Аденера къаман-кортамукъален къовсам тоIабара кхы тIа а бIунаш ухийт английски правительства.

СУРТА ТIА: английски салтийн герзах кийчбенна полицейскеши карательни операци йолча хана. Массанахьа а чухьежачул тIехьагIа 300 саг лаьцав.

ЮПИ—ТАСС сурт.

Нохчийн ГIалгIайн писателашеи поэташеи шоай дувцараш, стихотворенеш, кхыдараш тIадола книжкаш а дохкаш книжни базар хилар 24-ча октябре, кIирандийнахьа, Грозерча Калинина цIерахча поселке. Дукха нах бар цига книжкаш эца баьхка. Цига тха фотокорреспондента Плиев Идриса даьккха сурт да шоана бIаргагур.

«ЛОАМАН IУЙРЕ» 1965-чеи 1966-чеи ШЕРАШКА

Альманаха редакторцара Ведзижев Ахьмадацара интервью

Укх деношка тха корреспондента А. Костоева «Лоаман Iуйре» яхача альманаха редакторца Ведзижев Ахьмадаца къамаьл дир альманаха балха хьакъехьа. Ер да из къамаьл.

Корреспондент: МалагIа моттиг дIалоац альманаха вай литература дегIадоаладеча?

Редактор: БархIлагIа шу да нохч-гIалгIай писателий Союза орган «Лоаман Iуйре» яха литературно-художественни альманах арадувла. Цу хана чухь альманаха лоархIам болаш декхараш кхоачашдаьд гIалгIай художественни литература кхы дIахо а дегIадоаладара гIулакха, хIаьта иштта вай республика вахарца хIара денна хулаш дола хувцамаш къаьгга хьахьокхара. Альманаха а, цун редколлегена а хьалхашка латта декхараш мел бехктокхаме хиннад кхетадара тоъаргда тахан из журнал мара гIалгIай меттала кепа теха арахецаш цхьаккха литературно-художественни орган яц аьлча.

Ше арадувлача шерашка альманаха боккха болх дIабихьаб художественни литература произведенешта пропаганда яра. Ховш да, дешаш бараштa гIалгIай меттала язъяь художественни литература произведени дукхагIа долча даькъе альманаха оагIонаш тIара йовзаш а, цар ешаш а хилар. Художественни литература произведенена — къаьнача е къоначa писатела из язъяьяр аьнна—хьалхашка латта деккар цаI да: керда, вай заман, коммунистически кхетам бола саг хьалкхевелга. Цудухьа альманаха редколлеге хадданза йоакхо яьй кепа етташ йола произведенеш вай вахар къаьга хьахьокхаш яраш хилийтара, шоай язъяра формаца а идейни чулоацамца а уж таханарча декхарашца ювзаенна хилийтара.

Корреспондент: ХIанзалца альманаха оагIонаш тIа кепа техарех малагIа произведенеш я белгалъяха мегаргйолаш?

Редактор: Вайна ховш махиллара, альманаха болх вIашагIболлаш а из тоабеш а массехк шера чIоагIа къахьийгар дукха ха йоацаш ханаза вайха къаьстача гIорваьннача поэта Муталиев Хьаж-Бикара. Вахарца ювзаенна, адама цIенагIа йола уйлаш гIеттаеш, оттадеш дола сурт къаьга оттадеш хулар журнала тIа кепа йийтта Муталиева стихаш.

Эггара хьалха альманаха болх вIашагIболлаш а из дIаболабеш а хьинаре къахьийгар вай къаьнагIчарех цаI волча писатела Базоркин Идриса. Дешаш бараша еша а еш, царна еза а еннай альманаха оагIонаш тIа хулаш йола цун кIоаргача уйланца язъяь очеркаш, дувцараш. Иштта, хьалхарча деношка дена альманаха редколлеге балха юкъе дакъа лоацаш ба массанена бовзаш бола писателаш Зязиков Бахьауддин, Осмиев Хьамзат, иштта кхыбараш а. Цу писателий произведеней керттера маьхале латт халача, граждански тIема шерашка вай республикерча къахьегамхоша шоай вахар ца кхoдеш лоаттабаьча турпалча къовсама сурт цар къаьга оаттадеш хиларца, тIакхувш йолча тIехьенна вай дай турпала гIулакхаш довза а царех хьокхам эца а цу произведенеша новкъостал деш хиларца.

Иштта лоархIам болаш а ешачарна пайда луш а яр журнала тIа кепа йийтта поэтий Яндиев Жамалдий, Осмиев Хьамзата, Чахкиев СаIида, Боков Ахьмада, иштта кхычар а произведенеш.

Вай белгал мадаккхара, лоархIам болаш дар къоначa писателий произведенешта пропаганда елга, царна шоай профессиональни говзал лакхъе новкъостал делга. Из белгалдоаккхаш лоацца аьлча тоъаргда хIанз вай республике шерра вовзаш волча писатела Чахкиев СаIида творчески наькъах лаьца. Цун творчески никъ дегIабенаб ала мегаргда «Лоаман Iуйре» яхача альманахаца цхьана. Дешаш бараштa эггара хьалхара цун произведенеш ейзар альманаха оагIонаш тIара. Иштта, кепа йийттар цун дукхагIа йола поэтически а произаически а произведенеш, пьесаш, хIанз кепа етташ да цун «Дошо бIоагIий» яха роман.

Альманаха оагIонаш тIа хадданза лоархIам боллаш моттиг дIалоацаш ба гIалгIай къона писателаш а поэташ а: Плиев Махьмад-СаIид, Албаков Джабраил, Кодзоева Тамара, Костоев Башир, Ужахова Хадижат, Плиев Амир, Арчаков Тухан, Цечоева Лида, иштта кхыбараш а.

Корреспондент: МалагIа произведенеш йовзийтаргья альманаха книжкаш дешараштa хьатIадоагIача, 1966-ча шера?

Редактор: Ховш махиллара, укх шерарча КПСС ЦК сентябрьски Пленумо соцам баьб 1966-ча шера март бетта Советски Союза Коммунистически парте XXIII-гIа съезд гулъе аьнна. Цу съезде тIаэцаргйолаш я 1966—1970 шерий пхе шера планах халкъа боахам дегIабоалабара директиваш. Цу гIулакхо доккхий а бехктокхаме а декхараш оттаду республикерча литераторашта хьалхашка. Уж декхарийла ба шоай очеркашца, дувцарашца, литература кхыча жанрех йолча произведенешца республикерча къахьегамхой гIулакхаш хьахьокха, шоашкара хьоккам эцарг болаш царна карагIдийннараштa шерра пропаганда е. Писателий кердача произведенешца къаьгга хьахьокха еза вай мехка экономика, культура дегIайоалаяра парте а Советски правительства а еш йола йоакхо. Цу тайпарча материалаша дIалоацаргья альманаха оагIонаш тIа лоархIам боллаш моттиг. Ховш долчa бесса, йоккха кийчо еш да дерригa советски адамаш Октябрьски революце 50 шу дизарга накъа дахара. Шоай долчa хьинарца цу лоархIамерча гIулакха кийчо еш ба вай литератораш а. Граждански тIема шерашка вай республике лоаттабаьча турпала къовсамах дувцараш, повесташ, романаш, поэтически произведенеш язъеш ба писателаш Базоркин Идрис, Зязиков Бахьауддин, Чахкиев СаIид, Боков Ахьмад, Яндиев Жамалда, Осмиев Хьамзат, Хашагульгов Махьмад, вай къона писателаш.

Дешархошта сакъердаме йолаш а, цар пайда эцаргболаш а хургья хадданза альманаха тIа кепа еттаргйола сатирай юморей произведенеш а.

ХIара шера совйоалаш хьайоагIа альманаха тираж. Альманах дешаш бараштa юкъе тIехь-тIехьа шерагIа даржаш латташ хилар да из. Вай теш тIадоагIача шера а дешаш бараша из дукхагIа яздергхиларах.

ЯХЬА ИТОГАШ ЯЬЙ

1965-ча шера кхоалагIча квартале республика культура предприятештеи учрежденештеи хиннача социалистически яхьа итогаш яьй.

Полиграфически промышленноста предприятешта юкъе хьалхара моттиг яьккхай Сунженски типографе коммунистически къахьегама коллективо. Валови продукци арахецара план 105 процент кхоачаш а яь продукцега дIадодар 21 процент лохдаьд цо.

Нохч-ГIалгIай АССР-а Министрий Совета чуйоагIача кепа йоазон Управленеи культура болхлой профсоюза обкома президиумои цхьана яьча решенех облсовпрофеи Нохч-ГIалгIай АССР-а Министрий Советеи карара кара тела ЦIе байракх елар цу предприяте коллектива. Цул совгIа, ахчан преми а елар.

МалгIабикерен Гудермесерен типографеш кхоалагIча квартале дика болх барца белгалъяьхар.

Культура болхлой профсоюза обкомеи кинофикаце Управленеи дIа-юха тела ЦIе байракх елар Наурски районни киносета коллектива. Ахча гулдара план 122,5 процентi дика гIулакх а деш нах кинога хьажийтара план 113,2 процентi кхоачашъяьй цу коллективо.

Юрташкарча киноустановкашта юкъе хиннача яхье котъяьлар Грозненски района № 4 йолча совхоза С. Байтукаев киномеханик вола киносета коллектив. Наха дика гIулакх дарца, кинофильмашта кхетамца пропаганда ярца вIаштIехьдаьлар цар валови ахча гулдара план 157,8 процентi зрителаш кинога хьажийтара план 148,7 процентi кхоачашъе.

Кинофикаце Управленеи профсоюза обкома президиумеи решенех республика кинофикаце 21 предприяти культура болхлой профсоюза обкомеи кинофикаце Управленеи республикански Сийлен доска тIа яьккхай. Цул совгIа, районни 15 киноустановка дика болх барах белгал а яьккхай.

Н. ПЕТРОВА.

СПОРТ

РОССЕРА ШОЛЛАГIА МОТТИГ

Укх деношка Иркутскера цIаснай волейболах ловзара Российски Федераце 20-гIа, юбилейни хьалхле яккхара юкъе дакъа лоацаш хинна грозненски спартаковций команда. Спорт дукхаезараштa дагадоагIа хургда цу ловзара хьалхара бIал Грозне баьккха хилар. ХIаьта хьалхара моттиг моттигерча спартаковцаша яьккхар, шоллагIъяр— Ростова эскархоша.

Ловзара условеех «А» класса шин командал (Ростовеи Грознеи) совгIа лакхагIарча лиге кхача гIерташ яр турнире шоллагIеи кхоалагIеи моттигаш яьха Россе ши коллектив кхы а.

— Иркутски политехнически института спортивни зале ловзаш хилар шин подгруппана йийкъа хинна 12 команда, цар даькъе — Ростова эскархой, Иркутска, Тамбова, Воронежа динамовцаш, Соче спартаковцаш, Тула студенташ, — аьшад «Спартака» команда тренер а капитан а волча Вячеслав Иванова.

Грозненски «Спартака» юкъе ловзаш бар спорта мастераш Н. Каргин-Уткин, Г. Иванов, В. Богданов, В. Иванов, А. Алексеев, хьалхарча разрядах бола П. Трушик, Л. Савченко, Д. Ефремов, В. Геращенко. Команда дикача спортивни формехьа яр.

Хьалхарча дийнахьа Грознерчар атта эшабир Куйбышева волейболисташ, счет 3:0 а йолаш. ШоллагIча дийнахьара ловзар эггара кхохкаденнагIа хилар ала мегаргдолаш да. Майда даьша — Иркутски динамовцаша тIагIертта чIоагIа духьале йора. Къувсаш 2 сахьати 45 минути яьккха хилар аьлча а ба кхоачам. Нагахьа санна хьалхарча партех счет 15:9 а йолаш Грознербараш котбаьннабале, шоллагIча партех иштта счет а йолаш ийшар уж. КхоалагIча партех счет 15:11 яр, спартаковцашка совле а йолаш. ЙиъалагIъяр чакхъяьккхар цар, счет 10:3 а йолаш. Гучох, цо сатедир вай цхьаболча ловзарий. Грознербараш кегабенна хьовзарах пайда ийцар царна духьалбараша, хIаьта счет 18:16 а йолаш кот а баьлар. Алхха бухсоццача, пхелагIча парте тIагIертта чIоагIа ловзарца котбаьлар спартаковцаш, счет 16:14 а йолаш. Юкъара счет —3:2.

Белгалде доагIа Иркутска ловзараш юккъера лаьрхIача 185 сантиметр лакха хилар. Цар блокированни дика вIаштIехьле йолаш я, тIагIертараша тохар чIоагIа низ болаш тох.

Грозненски спартаковцаш шоашка йоккха совле а йолаш котбаьлар Сочерча спартаковцел, счет 3:1 а йолаш. Цул тIехьагIа Воронежербараш а ийшар, счет 0:3 а йолаш.

Ангарске лайзар цигара спартаковцашн Свердловскера эскархойн. ПхьелагIча парте счет 15:9 йолаш хьалхле а яьккха, котало яьккхар Грознерчар (3:2).

Иштта гIулакхаца, подгруппаех финальни группе баьннаб Ростовера эскархой. Волгоградерен Тулерен студенташ, Грознера спартаковцаш, Иркутскерен Воронежерен динамовцаш.

Грознербараш, счет 3:0 а йолаш, атта котбаьлар Тулерчеи Волгоградерчеи динамовцел. Къаьстта а чIоагIа кхохкаденна хиларца белгалдоалаш хилар Ростоверчарца ловзар. Грознербараш, счет 12:15 а йолаш, ийшар. ТIеххьарча партегIа а Ростовербараш котбаьлар, счет 15:9 а йолаш.

Иштача гIулакхаца, шоллагIча бIалах котбаьлар Ростовербараш. Яьхача очкий дукхал цхьатарра йола командаш, хьалхарчеи шоллагIчеи бIалагIа лийцача моттигашка хьежжа, шоайла кхы тIа а ловзаеза. Грознербараш шоллагIча дийнахьа, счет 1:3 а йолаш ийшар.

Ростоверча эскархоша дошо медалаш яьхар, Грознерчар — дото яраш, Иркутскерчар — бронза яраш. ЙиъалагIча моттиге яьлар Германерча Советски бIун команда. Иркутскеи ГСВГ-и волейболисташка 1966 шера «А» шоллагIча группе ловзара йола бокъо кхаьчар.

Грозненски «Спартака» спорта ялх мастер юкъе вола стартови группа РСФСР сборни командана юкъе яхийтай. Ноябре тренировка яьчул тIехьагIа Россе сборни ловзаргья Югославле сборнеца. 3 декабрагара 9 декабрага кхоаччалца Грознербараш Донецке ловзаргба, «Спартак» яхача общества Центральни савета чемпиона цIи яккхара къувсаш.

ВЕЛОСИПЕДИСТИЙ ЯХЬАШКА

Городашка Нальчикеи, Черкесскеи, Грознеи 15 дийнахьа РСФСР-а цхьоалагIа разрядаш йолча велосипедистий яхьаш хилар. Яхьаша лерхIаш хиннар СССР-а спорта мастерий нормаш кхоачашъелга дар. Цу яхьашка дакъа лоацаш бар вай республикера низ болашагIа бола велосипедисташ.

Грознерча «Спартака» спортсменаша толаме дIайихьар Нальчике хинна яхьаш. Г. Литвиновас 25 километра групповой хьисапе велосипедаш хоахкаш спорта мастера нормах йоагIачул 26 сек. кIезигагIа ха хьахьийкхар — 38 мин. 04 сек. Иштта спорта мастера нормаел дикагIа хьоккхамаш дар 100 километра велосипедаш хаьхкача Грозне команда (В. Токарь, Ю. Бабайцев, В. Склокин, Е. Петров), хIаьта 50 километр хулача дистанце вай команда (Ю. Сулаев, Е. Петров Ю. Бабайцев, В. Склокин) спорта мастералла кандидатий нормаш кхоачашйир. Масса а дистанцешка Грозне спортсменаш хьалха бар.

ЧIоагIа сакъердаме яр маIача наха юкъе 100 километра велосипедаш хоахкаш хинна яхь. Цу яхье дакъа лоацаш хиннача Грознерча 19 шу даьннача спортсмена А. Рожкова Нохч-ГIалгIайчени «Спартака» Центральни Советеи рекорд оттайир.

Ерригача яхьий итогаш йича хьалхара моттиг кхаьчар Грознерча велосипедисташка. ХIанз Грозне команда чIоагIъеннай кердача СССР-а спорта мастерашца — Г. Литвинова, Ю. Бабайцев, В. Токарь, Ю. Сулаев, В. Склокин, Е. Петров. Уж берригаш студенташ ба, хIаьта, шоай дешар юкъах а ца хуташ, спорте хьинаре дакъа лоацаш а ба уж.

О. НИКОЛАЕВ.

ФУТБОЛ

«КАЙРАТ»—«ТЕРЕК» 4:0

«Кайратаца» Грозненски футболисташ ловзарга сатувсаш бар вайцигара футбол езараш. Из тамаш а яц, хIана аьлча алмаатинцаша финальни турнире ловзаш кхыча городашка цхьан матча Карагандерча «Шахтерага» мара шоаш эшабайтабац. Цул совгIа «Терека» реванш яккхар а дог доахар цар.

Ше чIоагIа а ловзарах дика кхеташ а йола команда йолга цIаькха а хьахьекхар «Кайрата», бакъда, итташ эзараш болча грозненцаша догдаьхар кхоачашхиланзар. Селхан цIаькха а ийшар «Терек».

Хьалхарча тайме Грозненций наIараштa ши бургац чутехар цхьайттлагIча минуте Омаровеи 22 минуте Умаровеи.

Счет 2:0 а йолаш салаIа яхар командаш.

ШоллагIча тайма хьалхарча минуташка тIагIертта атакаш ю грозненцаша. Счет хувца йиш хиннача Жердева (В. Каюшникова меттел ловза араваьлар из) магандзар яьсача наIараштa бургац чутоха. Цу тайпарча дукхача торонех пайда эцанзар вай футболисташа.

Цхьабакъда, кайратовцаш шоайла вIаши бувзам болаши тешамеи ловз. Къаьстта дика ловз В. Степанов керте латта цар защита. Шоай наIараштa грозненцаш гаргакхачалехьа йохаю цо цар атакаш, хIаьта полузащитникаша хьинаре дакъа лоац нападене а защите а.

54 минуте кхоалагIа бургац чутехар «Кайрата» центральни защитника В. Степанова, цул тIехьагIа нийс минут яьлча табло тIа «4» аьнна цифра лотаелар. Из даьр вар нападающи Ю. Акимов.

Цхьа хIама белгалдаккха безам боагIа. Иззал йоккха счет йолаш шоаш котбоаллаше а тIеххьарча минута тIа кхаччалца сиха, кадай, хьинаре лайзар вай хьаьший.

ХIаьта «Терека» футболисташ миншта (кхы комментареш эшац) лайзар хьахьокх матча счето.

Редактор М. Н. ЛЬЯНОВ.

1966 ШЕРА МАССАНАХЬА ХЬАЯЗДЕ ДОЛАДЕННАД «СЕРДАЛО» ЯХА ГАЗЕТ—

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМЕИ, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ, МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН.

ГАЗЕТ ХЬАЯЗДЕ ЙИШ Я «СОЮЗПЕЧАТА» ПУНКТАШКА А, ХIАЬТА ИШТТА ПРЕДПРИЯТЕШКА, УЧРЕЖДЕНЕШКА, КОЛХОЗАШКА, СОВХОЗАШКА, ДЕШАРА ЗАВЕДЕНЕШКА, КХЫЧА ОРГАНИЗАЦЕШКА БОЛЧА ОБЩЕСТВЕННИ УПОЛНОМОЧЕННЕШКА А БУВЗАМА ОТДЕЛЕНЕШКЕИ ПОЧТАМПАШКЕИ А ГIОЛЛА.

ЛадувгIа

28 октябрь, 1965 шу.

РАДИО: 6.30 — Юрта боахама болхлошта передача (гIалгIай меттала). 6.45 — Ашараш (РВ-23-и УКВ цхьоалагIча программеи гIолла). 6.45 — Хоамаши ашараши (горсете гIолла). 7.10—«Грозненский рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.20 — Передачай программа. 8.20 — «Сердало» газета оагIонаш тIара. 8.30 — Ашараш. 8.45 — «ДоттагIал» яха лакхерча классашкарча дешархошта передача (эрсий меттала). 15.00 — Концерт. 15.30 — Общественни дIадоладарца (гIалгIай меттала). 15.45 — «КПСС Центральни Комитета сентябрьски Пленума решенеш вахаре кхоачашъеш» яха беседа (эрсий меттала). 16.00 — Шолохов Михаилах дош (гIалгIай меттала). 16.15 — «Къонал» яха радиожурнал (эрсий меттала). 16.45 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.00— Керда хоамаш (эрсий меттала). 17.15 — «Шоана, юртара къахьегамхой», яха концерт. 17.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).

УКВ: 9.00 — «Н. Островскийн музыкеи» яха музыкально-литературни передача. 9.50 — Шумана «Карнавал». 10.15 «Хьан иллеш да Iа оалараш» яха пионераштеи школьникаштеи йола передача. 10.35 — «ЗIамагIа волча вийнй улица» яха радиопостановка. 11.30 — Машар хестабу Гендела илле. 19.00 — Пианиста Рехтер Святослава концерт. 19.2 8— «Любовь Яровая» яхача спектакла монтаж (нохчий меттала). 20.27 — «Массаза а дийна» яха Вагнера симфонически поэма. 20.45 — «БIаьстан юххье» яхача спектакла радиокомпозици. 22.53 — Эрсий халкъа шин илле тIара яьккха Александрова увертюра.

Хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ: 18.25 — Телевизионни кердадараш (гIалгIай меттала).18.35—Сатем байна дегаш. Комсомол хьахиннача денна хетаяь йола передача (гIалгIай меттала). 19.05 — Общество вахара лард я материальни производство яха Iилма-популярни фильм. 19.35 — Ленина цIерахча культура ЦIеи художественни самодеятельноста концерт. 20.35 — Телевизионни кердадараш. 21.10 — «Ялсамален чу яьккха тIеххьара бийса» яха художественни фильм.

Гор. Грозне, Пролетарски улицагIа, № 65, кв. 5, вахаш волча гр-на **Гикало** Илья Федоровича суде деннад гор. Грозне, Красивая улицагIа, № 21, кв. 1 яхаш йола ший сесаг гр-ка **Гикало** Лариса Петровна ше йитарах дола дош.

Дош дувцаргда гор. Грозне, Ленински района халкъа суде.

Гор. Грозне, 4-ча Ташкалински переулкагIа, № 37/83, вахаш волча гр-на **Лобов** Леонид Георгиевича суде деннад гор. Грозне, Красни Фронтовиккий улицагIа, № 3, кв. 4 яхаш йола ший сесаг гр-ка **Лобова** Светлана Васильевна ше йитарах дола дош.

Дош дувцаргда гор. Грозне, Ленински района халкъа суде.

Гор. Грозне, Привокзальни улицагIа, № 48, кв. 97, яхаш йолча гр-ка **Сторожук** Нина Сергеевнас суде деннад гор. Грозне, Ленинградски переулкагIа, № 3, кв. 4 вахаш волча ший марагара гр-гара **Сторожук** Владимир Кононовичагара ше хьаяларах дола дош.

Дош дувцаргда гор. Грозне, Октябрьски района халкъа суде.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, ЦIеча фронтовиккий улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 12-07-01; бехктокхама секретара — 2-45-48; партийни вахареи, промышленнии, юртбоахамеи, культураи, письмойн отделий — 2-25-72; корректорске — 2-09-20.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48; отделов партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного, культуры и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ04665. Заказ № 5991